

НОВИЙ СВЯЩЕНИК ВАСИЛЬ МАКАРЕНКО

16 листопада 1980 р. в катедральному Соборі Св. Івана Хрестителя в Едмонтоні Високопреосвященний Архієпископ Борис рукоположив диякона Василя Макаренка в сан священника.

Отець Василь Макаренко народився 29 липня 1947 р. в Німеччині. В 1949 р. з батьками Олексієм і Марією Макаренками прибув до Канади. Батьки його поселилися у Судбурі, Онт.

В Судбурі о. Василь Макаренко закінчив початкову та середню освіту. Від семи років прилегував в церкві. Навчався в іарифікаційній Українській школі. Належав до СУМК-у та займав різні становища в управі місцевого відділу та був головою. В роках 1962-64 був на літніх курсах катедральної громади Св. Володимира в Торонто — на оселі „Київ“. В 1965 р. був на літніх курсах в Колегії Св. Андрея. Також співав в церковному хорі Св. Володимира в Судбурі.

Після закінчення середньої освіти в 1966 р. він вписався на студії в Laurentian University в Судбурі. Університетські студії в ділянці політичних наук закінчив в 1969 р. зі ступенем В.А. В 1970 р. вписується на студії в Колегії Св. Андрея, які закінчує в 1974 р. зі ступенем L.Th.

В 1969 р. одружився з Ларисою Копач. 15 грудня 1974 р. Василь Макаренко був рукоположений в сан диякона. Чин рукоположення зверхив Владика Архієпископ Борис у Вінніпезі. Дияконську практику проходив в каплиці Колегії Св. Андрея, в парафії Всіх Святих у Трансконі та катедральній парафії Пресвятої Трійці у Вінніпезі. В 1977 р. диякон Василь Макаренко переїхав до Калгарі в Альберті і з благословення Архієпископа Бориса був призначений для служби в парафії Св. Володимира. В 1978 р. диякон Василь Мака-

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ МИТРОПОЛІЙ

Чергова нарада трьох Українських Православних Митрополій у вільному світі відбудеться від 13 до 15 березня ц. р. у Вінніпезі. Ці наради відбуваються періодично. Ця нарада мала відбутися в листопаді 1980 р., але з причини хвороби Митрополита Мстислава була перенесена на цей рік. Остання нарада відбулася в Бавнд Бруці в Америці в 1979 р.

На цю нараду прибудуть всі єпископи трьох Українських Православних Митрополій у вільному світі та представники церковних урядів.

В програмі наради треба сподіватися, що одним з важливих питань буде обговорення підготовки до відзначення 1000-річчя хрещення України та відзначення 1000-річчя Української Православної Церкви. Також обговориться справа церковного об'єднання в Австралії. Очевидно, буде обговорене сучасне церковне життя у вільному світі та в Україні.

П'ЯТИРІЧЧЯ АРХИПАСТИРСЬКОЇ ПРАЦІ ВЛАДИКИ МИКОЛАЯ

ТОРОНТО. — 21 грудня 1980 р. святочно було відзначено день ангела Високопреосвященнішого Архієпископа Миколая. Також в цей день було відзначено 5-річчя архипастирського служення Владика Миколая.

Урочистість почалась Св. Літургією в Катедрі Св. Володимира в Торонто. Після богослужень в катедральній аудиторії було влаштовано бенкет. На бенкеті було багато людей. Від молоді і дітей при вході до аудиторії Владикі Миколаєві вручено було квіти. Було висловлено багато привітів від шкільної молоді, молодіжних організацій та суспільно-громадських організацій, що приміщуються при катедральній громаді, як також від Інституту Св. Володимира, відділу КУК, Державного Центру УНР, Вільного Козацтва, Братства Св. Володимира, громади Св. Димитрія.

Бенкетом керував В. Літвінов. Святоче слово сказав голова катедральної громади В. Іванчицький. Церковний хор під керівництвом В. Родак відспівав кілька пісень. При кінці Високопреосвященніший Архієпископ висловив сердечну подяку за величезне громадське вишанування з нагоди його дня ангела та 5-річчя Архипастирської праці.

рено був вибраний головою громади Св. Володимира в Калгарі.

В 1980 р. диякон Василь Макаренко переїздить до Едмонтону та призначається Владиком Борисом дияконом катедрі Св. Івана Хрестителя в цьому місті. Восени 1980 р. Архієпископ Борис рукоположив в сан священника. Від 1 січня 1981 р. о. Василь Макаренко призначений до праці у Місійному відділі Консисторії.

Бажаємо о. Василеві Макаренко успіхів в священно-пастирській праці.

КОЛЕГІЯ Св. АНДРЕЯ АФІЛІЙОВАНА 3 УНІВЕРСИТЕТОМ

ВІННІПЕГ. — 28 січня 1981 р. відбулося підписання афіліації Колегії Св. Андрея з Манітобським університетом. Акт підписання відбувся урочисто в час спеціального бенкету, що був влаштований з цієї нагоди. Акт був підписаний в імені Манітобської провінції, Манітобського університету і Колегії Св. Андрея. Цим починається нова доба в академічній праці Колегії Св. Андрея.

Колегія Св. Андрея була заснована в 1946 р., яка мала два відділи — богословський, де підготовлялися кадри духовенства Української Греко-Православної Церкви та загально-освітній, де студенти приготувалися до вступу в різні ділянки університетських студій.

(Продовження на 3 стор.)

ДЕНЬ АНГЕЛА ПРЕОСВЯЩЕННОГО ЄПИСКОПА ВАСИЛІЯ

Вечером, 14 січня 1981 р., українські православні священники Вінніпегу з добродійками зібралися в резиденції Преосвященного Владика Василя, щоб привітати його з днем ангела та висловити побажання з нагоди нового року. Цю зустріч очолював Блаженніший Митрополит Андрей своєю присутністю.

Зустріч розпочато Мольбем, що відслужив прот. д-р Григорій Удод, Голова Президії Консисторії. Він від всіх присутніх привітав Преосвященнішого Владика Василя з днем ангела та висловив сердечні побажання з нагоди нового року. Блаженніший Митрополит Андрей, вітаючи Владика Василя, підкреслив про важливість високого єпископського служення в теперішній час. Преосвященний Владика Василій висловив сердечну вдячність Блаженнішому Митрополитові Андреєві, Голові Президії Консисторії прот. д-ру Г. Удодові та всім священникам з добродійками за привітання та участь в зустрічі.

Співом колядок і шедрівок закінчено зустріч, що була проведена в гарній дружній атмосфері.

ГОЛОВА ПРЕЗИДІЇ КОНСИСТОРІЇ В ОШАВІ

В неділю, 25 січня 1981 р. в парафії Св. Івана Хрестителя відбулися Річні загальні збори громади. На цих зборах був присутній Голова Президії Консисторії, прот. д-р Григорій Удод.

В неділю зранку прот. Г. Удод взяв участь в Св. Літургії. В час богослуження, на прохання настоятеля прот. Тараса Славченка, він сказав проповідь. В проповіді на тему „Христос світає для світу“ о. Григорій Удод підкреслив, що проповідь, євангельську науку, яку Христос по-

(Продовження на 2 стор.)

ФУНДАЦІЯ ім. ЮЛІАНА СТЕЧИШИНА

24 лютого 1981 року сповниться 10 років, коли упокоївся на 76 році життя один з найбільших провідників українського життя в Канаді, бл. п. Юліан Стечишин. Він проявив себе невтомною працею на тиві українського культурного, освітнього, наукового, публіцистичного, церковного і громадського життя. Він був загально знаний і загально шанований та високо заслужений син українського народу. Аж до останніх днів свого життя він переймався українськими справами. Він уважав своїм головним завданням піднести український народ, а будучи вірним цьому завданню, він постійно, словом, ділом, письмом і науковою працею переводив свою ідею в життя.

Рік після його упокоєння, 1972 р. поетапково Консисторії УГПЦ в Канаді, створено Фундацію ім. Юліана Стечишина, як достойний пам'ятник цьому заслуженому українському воїнові, громадському діячеві, авторові. Ціль Фундації є удіяти стипендії українським авторам для публікації потрібних нам книжок з різних ділянок українознавства, щоб наше молоде покоління мало правдиві інформації і не втворювало в собі почуття меншевартості.

Адміністрацією Фундації займається Консисторія УГПЦ у Вінніпезі і виписує посвідки, які є звільнені від податку. Закликаємо українців щедро жертвувати на цю загальнонародну справу. На днях вилучити нижче подані пожертви:

- в пам'ять Галини Воробець, яка упокоїлася 5 жовтня 1980 р., зложили пожертви:
- \$300.00 — Рома Гаук (Гренд Прері, Альберта) з посмертного запису Галини Воробець
- \$ 50.00 — Євген Вавришок (разом 350.00) (Едмонтон, Альберта)
- \$ 25.00 — Анна Данилович (разом \$50.00) (Едмонтон, Альберта)
- \$ 25.00 — Марія Гаук (Едмонтон, Альберта)
- \$ 25.00 — Софія Василичин (Едмонтон, Альберта)
- \$ 20.00 — Парана Слічук (Едмонтон, Альберта)

В пам'ять Анастасії Стечишин, яка упокоїлася 17 жовтня 1979 року:

- \$100.00 — Євгенія Микитяк (разом \$125.00) (Калгарі, Альберта)
- \$ 50.00 — д-р Володар Стечишин (разом \$150.00) (Торонто, Онт.)

Щиро дякуємо всім жертводавцям. Дальні пожертви просимо висилати на адресу Консисторії:

J. W. STECHISHIN FOUNDATION
9 St. John's Ave.,
Winnipeg, Man. R2W 1G8

За Збірковий Комітет Фундації
Василь Буряник

РОЗКОЛ У СВДІВ ЄГОВИ

Як подає вінніпезький часопис „Winnipeg Free Press” з 26 грудня 1980 р., у Летбридж, Альберті громада свідків єгови розділилась з причини доктрин цієї деномінації. Речник цієї групи Б. Александер заявив, що 10 членства свідків єгови в південній Альберті залишили свої громади і тепер збираються по приватних домах. Вони домагаються реформи своєї деномінації.

Незадоволення, як говорить Александер, є в тому, що студійні гуртки Св.

Письма тепер занехаються. Тепер звертається увагу на студії Біблії поодиночі і то лише стисло тримаючись офіційного органу деномінації свідків єгови „Watchtower” та інших офіційних видань. Інші члени групи підкреслюють також, що їхньою причиною відходу є й те, що наука свідків єгови про кінець світу є дуже сумнівна. Передсказання про кінець світу багато разів вже не здійснилося.

Дружина Б. Александрова сказала, що членам, які залишили громади свідків єгови, робиться багато прикрасів, як обмашання авт, обкидання яйцями домів та інше.

НОВА УНІЯТСЬКА ЄПАРХІЯ В КАНАДІ

ТОРОНТО (GM-Pr). — В першій половині грудня 1980 р. Ватикан створив нову уніятську єпархію для словаків. Територіяльно, це є мабуть найбільша єпархія в Католицькій Церкві, бо охоплює цілу Канаду. Словаків уніятів є коло 500,000, з яких близько 30,000 живе в Канаді. Дотепер вони підлягали юрисдикції українських католицьких єпископів. В 1964 р. Рим призначив для них окремого єпископа Михайла Руснака. Він був вікарієм єпископа Ієндора Борецького в Торонто.

Як подає торонтоський часопис „The Globe and Mail” з 20 грудня 1980 р., створення уніятської єпархії для словаків, яка безпосередньо тепер буде підлягати Східній Конгрегації, сталося за посередництвом мільйонера Степана Романа, який є частим відвідувачем в Римі та кількаразово бачився з генеральним папою.

Єпископ Михайло Руснак народився в Америці. Богословські студії закінчив в Братиславі. В 1949 р. був рукопокладений в сан священника в Пряшеві, як ієромонах в чині редемптористів. В 1951 р. повернувся до Америки, а в 1952 р. переїхав до Канади. Він організував словяцькі уніятські парафії в Торонто, Гамільтоні і Ошаві. Він є ігуменом українських і словацьких монахів-редемптористів, які живуть в Торонто.

Як інформує єпископ Ієндор Борецький, нова єпархія планує збудувати катедру, що буде коштувати від 10 до 15 мільйонів доларів. Очевидно, фундатором цієї катедрі є С. Роман.

ВИДАННЯ КОЛЕГІЇ ЗДОБУЛО ПРИЗНАННЯ КАНАДСЬКОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ

Секретар Канадської Філософської Асоціації (її осідок в Оттаві) привітав Колегію Св. Андрея з її виданням першої збірки творів українського філософа Памфіла Юркевича, а редакторові збірки — прот. С. Ярусеві, запропонував стати членом згаданої асоціації.

Крім привітання самого факту видання творів Юркевича, КФА висловлює признання Колегії за видання їх оригіналів, що має особливе значення для наукового світу.

З уваги на те, що в сучасний час кордоцентрична філософія (філософія серця) починає захоплювати увагу ширших кіл мислителів, редакторів збірки творів Юркевича запропоновано стати до симпозиюму, що має приготувати серію викладів про філософію Юркевича на 17-ій Світовій Конгрес Філософії, що відбудеться в Монреалі 1983 року. Виклади мають бути в французькій, англійській та українській мовах. Загальна тема викладів — Кордоцентрична філософія Памфіла Юркевича.

ГОЛОВА КОНСИСТОРІЇ В ОШАВІ...

(Закінчення з 1 стор.)

чав в Капернаумі, продовжує Церква до нинішніх днів. Звернув особливу увагу з приводу нашого готування до відзначення 1000-річчя хрещення України. Після Св. Літургії було відслужено Молебень з приводу відзначення роковин Незалежності і Соборності України та Панахиду по крутинських героях. В час богослужень гарно співав хор під керівництвом Марка Сушка.

Після богослужень відбулися Річні загальні збори громади з великою участю парафій. Управа громади подала повний звіт про річну працю. Збори, обговоривши звіт, прийняли його.

В час зборів прот. д-р Григорій Удод виголосив змістовне слово про церковну дисципліну та обов'язки як членів, так і вибраних членів управи та духовенства виконувати постанови наших Соборів, доручення Церковного проводу та рішення парафіяльних зборів. Він наголосив, що вибрана управа є зобов'язана виконувати як рішення громади, так і рішення Собору. Дальше окремо зупинився над кожним рішенням останнього Собору, а особливо підкреслив про місіюну працю та приготування до відзначення 1000-річчя хрещення України.

Збори вибрали управу в тому самому складі, що була в минулому році. Управу очолив Володимир Міносора.

В МОСКВІ ПРОДАЮТЬ ІКОНИ

З відкриттям Олімпійських ігор з 1980 р. в Москві для закордонних гостей в крамниці продавали старовинні ікони. Дотепер ікони вивозити з СРСР було заборонено. Треба було вквати різних хитрощів, щоб пройти митні уряди і перепрякувати ікону на Захід. Тепер це робиться офіційно. Кожна ікона куплена в офіційній крамниці має відповідну печатку і продається з двома чорнобілими фотографіями. Крамниця міститься в новому центральному Домі мистецтв напроти входу до парку Горького в Москві.

Ціни на ікони є дуже високі. Ікони переважно з 19 століття. Як пишуть кореспонденти — мала ікона Богородиці з Дитям під склом у дерев'яній рамі продавалась за 550.00 дол. (359 рублів). Велика мальована ікона з циклем біблійних сцен у позолоченій ризі продавалась за 5,400 дол. (3,500 рублів). Металева ікона, що складалась з трьох частин і зображала біблійні сцени, продавалась за 1,355.00 дол. (872 рублі). Оплата за дозвіл на вивіз ікон закордон долається в 100% до продажної ціни.

Москвичі, любители своєї старовини, в розмові з кореспондентами, висловлювали невдоволення із цієї торгівлі іконами. Вони вважають, що цим способом випродується закордон національну спадщину. Інші вважають цю торгівлю корисною, бо потрібно закордонної валюти для закупу зерна, технології та інших потрібних речей. Ще інші вважають, що тепер уряд перебрав контролю над вивозом ікон на Захід, бо дотепер це провадилось нелегально.

Не зважаючи на високі ціни ікон, їх було багато куплено. Як подає американський кореспондент, в перших днях у крамниці висіло на продаж 100 ікон. За кілька днів там було лише 50.

Крім Москви, ікони продаються за урядовим контрактом у Гелсінгах, у Фінляндії, Відні у Австрії і Лондоні — в Англії.

ВІСНИК

Український православний часопис, оснований 1924 року.
Видає „Видавничу Спілку Екклесія“, — виходить 1-го і 15-го кожного місяця.

Редактор — прот. Т. Міненко.

Передплата: в Канаді — \$10.00; за границею — 11.00 на рік.

Ціна одного числа: в Канаді — 50 ц.; в ЗСА — 55 ц.

THE HERALD

Published semi-monthly by Ecclesia Publishing Co. Ltd.

Established in 1924

9 St. John's Ave., Winnipeg, Man. R2W 1G8

Editor — Very Rev. T. Minenko

Subscription per annum: in Canada — \$10.00; foreign — \$11.00

Single copies: Canada — 50 c., in USA — 55 c.

THE HERALD

9 St. John's Ave., Winnipeg, Manitoba R2W 1G8

Tel.: (204) 583-8709

Second Class registration Number 1574.

Статті і дописи, підписані авторами, або ініціалами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

УПРАВИ ЦЕРКОВНИХ ГРОМАД

У житті і праці церковної громади дуже важливе значення має праця управи громади. Від активності та наставлення членів управи багато залежить щорічна діяльність та духовний і організаційний стан громади. Планування і керування річної церковно-релігійної і культурно-громадської праці кожної громади є обов'язком настоятеля і управи парафії. Статут нашої Церкви в Канаді подає в короткій формі про обов'язки та компетенції як настоятеля, так і управи в церковно-громадській праці. У практиці, дуже багато залежить від співпраці настоятеля і членів управи. Соборноправний устрій Української Православної Церкви регулює взаємовідношення та відповідальність всіх перед цілою Церквою. Церковний устрій, що виник впродовж століть, узглядию повноту участі в церковному житті всіх — як духовенства, так і мирян.

Управа громади у загальній церковній праці є допоміжним чинником, яка співпрацює з настоятелем. На основі Статуту і Правил УПЦеркви в Канаді „Парох є обов'язаний, по своїй силі, опікуватися громадсько-церковними справами громади, місії чи парафії, від яких залежить розвій та добро громади, місії чи парафії“ (§ 96). У справах господарських, фінансових і церковного майна повну відповідальність несе управа громади. У Зразковому Статуті церковної громади про обов'язки управи є сказано:

„а) Завідувати фінансовими справами і взагалі церковним майном громади.

б) Узгіднювати зі священником справи духовної обслуги громади та вичлачувати йому винагороду.

в) Співділити з священником в осягненню релігійно-моральних завдань церковної громади.

г) Бути посередником між громадою і Консисторією Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дбати про виконання громадою припоручень Консисторії“ (§ 23).

Управа громади є відповідальна перед громадою і перед цілою Церквою за фінансово-господарське життя. Вона також дає допомогу парафіяльному священникові в громадсько-церковній праці. У практиці парафіяльного життя розмежування між обов'язками і компетенціями парафіяльного священника і управи громади, коли є добра співпраця, ще більше затрачуються і діяльність поєднується в одну цілість, що виходить на користь та розбудову церковної громади.

Українські православні церковні громади у теперішніх обставинах українського поселення у вільному світі своїм завданням мають не лише плекати і зберігати релігійну свідомість своїх членів, але і національну та культурну ідентичність. У своїй діяльності громади мають поєднати релігійну і національну спадщину нашого народу та зберігати і плекати її в своєму житті. Тому завдання праці, як священника так і управи громади поширюється та вимагає більшої уваги і праці від кожного члена. У їхні обов'язки входить також подбати, щоб було забезпечено в громаді релігійне і національне виховання дітей і молоді громади. Отже, церковні управи разом з священником повинні дбати про існування парафіяльних шкіл для навчання дітей як релігії, так і мови, та інших українських предметів. Вони мають подбати, щоб при парафії була організація для молоді та помагати в її праці. Щоб громада розвивалась та виховувала дітей і молодь в українських духовних і національних традиціях, потрібно, щоб в самій громаді велася культурно-освітня праця, влаштовувалися різні свята та велася культурно-освітня праця не лише з рамени Української і Недільної шкіл, але і для старшого громадянства. Це є занедбане в останні десятиліття, а тому ми дошкульно відчуваємо байдужість громадянства до громадської праці. Церковні управи це мусять узяти до уваги і членство їх треба поширити, щоб були окремі члени управи, які були б відповідальні за окремі ділянки парафіяльної праці. Потрібно впровадити референтів культурно-освітньої праці в парафії, молоді і шкільництва. Все це в останніх десятиліттях дуже є занедбане.

Внаслідок збайдужіння всієї української громади до суспільно-громадської праці, вибір в члени церковних управ для багатьох стає небажаним тягарем, а тому їх праця зводиться до виконання найбільш пекучих потреб в громаді, головню в фінансово-господарській діяльності, а занедбується важливі справи планування і поглиблення культурно-релігійного життя.

Тепер вибрані церковні управи на своїх перших зборах повинні б обговорити про завдання церковно-громадської праці найперше, а щоб фінансово-господарські справи були лише тим, що забезпечують провадження основної парафіяльної праці. Потрібно, щоб управи громад свою діяльність не звужували до полагодження лише своїх внутрішніх парафіяльних справ, але почувалися до обов'язку виконувати і рішення та постанови Соборів УПЦеркви в Канаді. Потрібно, щоб листи і обіжники Консисторії читалися не лише на засіданнях управ, але і на зборах громад і робилися відповідні рішення громад. Лише в цей спосіб ми забезпечимо розвиток нашої Церкви в Канаді взагалі, а кожної громади зокрема.

ВАТИКАНСЬКА ДЕРЖАВА

Ватикан є не лише релігійним центром для Католицької Церкви, але також окремою незалежною і самостійною державою. В середньовіччі ватиканська держава займала майже всю територію теперішньої Італії. Тепер ватиканська держава має 108 акрів своєї території. Головою ватиканської держави є кожночасний папа. Ватикан, як самостійна держава, висилає своїх дипломатів до всіх держав, з якими має дипломатичні зв'язки. Населення ватиканської держави, на основі статистики з листопада 1980 р., є з 352 громадян. В це число враховується папа, як голова держави, 35 кардиналів, 154 представників Ватикану у різних державах, 68 членів швейцарської гвардії (що свого роду є військом) і 62 службовців Ватикану з їх найближчою родиною. У Ватикані є багато більше людей та працівників, які є громадянами інших держав, а головню громадянами італійської держави.

АФІЛІЦІЯ КОЛЕГІЇ...

(Закінчення з 1 стор.)

Колегія вступила в нову фазу з підписанням умови про асоціацію з Манітобським університетом в 1962 р. В 1964 р. були збудовані будинки Колегії на площі Манітобського університету. Пройшло від того часу 18 років, впродовж яких було підготовлено завершення афіліації. В цьому часі Манітобський університет змінив структуру взаємовідношень з колегіями, а тому прийшлося шукати спеціальних форм для умови між університетом і Колегією Св. Андрея. В 1972 р. в Колегії Св. Андрея почалися виклади предметів на Гуманістичному відділі, які зараховувалися в університеті. В 1977 р. Сенат університету затвердив спеціальний афіліаційний статус Колегії Св. Андрея з пропозицією реорганізації Гуманістичного відділу колегії на Центр Українських Канадських Студій. Була покликана окрема комісія, з представників Колегії Св. Андрея і Манітобського університету, яка виробила

проект нової афіліаційної умови. Цей проект в 1980 р. був одобрений як Колегією, так і університетом.

Афіліація Колегії Св. Андрея з Манітобським університетом є на основі створення Центру Українських Канадських Студій при Колегії. Богословський відділ у цю афіліацію не входить. Також і бібліотека Колегії не входить під контроль університету. В цих ділянках Колегія провадитиме працю самостійно, а тому фінансово буде незалежна від університету.

Афіліація Колегії Св. Андрея уходить в силу вже в цьому академічному році. Колегія отримає відповідну фінансову допомогу від університету лише на провадження праці центру.

З афіліацією Центру Українських Канадських Студій Колегія стає визнаною високошкільною установою. Однак, не треба розуміти, що відтепер фінансування Колегії перебирає університет. Богословський факультет не підлягає університетові, а тому й утримання його буде дальшою турботою Церкви і української громади.

СЛОВО НА СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

„Нині відпускаєш раба Твого, Владико, по слову Твоєму з спокоєм; бо бачили очі мої спасіння Твоє, що Ти наготуєш перед лицем усіх людей, світ на просвіту невірних, і славі народу Твого”.

Яку то незимовну красу й насолоду мають в собі ці слова, що їх нам сьогодні голосить Свята Євангелія. Від них так і віє святістю, вірою, спокоєм, яких давно не знає сучасний світ, що переживає цілком інші часи.

Проголосити такі слова міг хіба чоловік, який добре знав значення земного життя, який прожив його праведно й благочестиво, який хоч був вже у своїй старості, однак спокійно стояв перед лицем смерті, не тільки не боявся її, але й бажаючи її.

Бо сьогодні бачимо, що Св. Євангелія найбільшу увагу присвячує старешньому Симеону, який власне і є для нас нині найбільшим і найкращим проповідником. Його ціле життя це було сподівання чогось, про що він і сам не знав і не бачив, тільки його думки були звернені на якусь вищу силу, якої він очікував з року на рік, з місяця на місяць, з дня на день.

І чи багато нині знайдеться поміж нами таких, що бажали б з охотою розлучитися з світом, з його добром і цими надбаннями? Та не будемо осуджувати інших, як хто дивиться на свою смерть, тільки пригадаємо слова св. Симеона, який, увійшовши до храму Божого, прийшов натхненний Св. Духом, щоб тут зустрінути Спасителя, а як Його побачив, узяв на свої праведні руки зі словами, що вже може вмерти, бо побачив Світло Правдиве на свої власні очі, цебто Самого Бога.

І ми, що прийшли до храму Божого, так само як і праведний Симеон, зможемо знайти Спасителя тут сьогодні, зможемо і застановитися над собою, як маємо жити, щоб не боятися смерті, як не боявся її Симеон. Ми також беремо Христа на руки, однак багато з нас беруть Його не з тою любов'ю, з якою брав праведний Симеон, чи споглядала побожна Анна, яким і смерть вже не була страшною, як тільки побачили Сина Божого на власні очі. Нам Свята Євангелія розкриває, що обое, праведний Симеон і побожна Анна, були людьми глибоко релігійними, ціле своє життя присвятили для служіння в храмі, весь час провели на молитвах і пості, от і тому-то вони сподівались вічної нагородою, для того й смерть для них не була страшною.

Пам'ятаймо, дорогі брати й сестри, щоб вмерти спокійно, то треба жити по-божню й чесно, бо за злим життям завжди йде зла смерть, а за добрим життям, йде завжди блаженний і мирний кінець. Бо ж ніхто з нас ще не бачив і навіть не чув, аби хтось в останні хвилини радувався, що прожив свій вік у розпусті й гріхах, чи навіть, щоб хтось при смерті своїй плакав і каюся, що жив у чеснотах і по-божності. Правда, це було ще такого й не буде, бо знаємо з досвіду, що тільки гріхи спричиняють тяжку хворобу і несуть жорстоку смерть.

І ще звернімо увагу на безмежну й глибоку віру праведного Симеона. Отож, кого він побачив у храмі єрусалимському? Може якусь дитину високих державних достоїнств, як царів, королів, вождів? Ні, біду дитину, принесену бідняками в святиню, дитину на першу зустріч без слави, без того блиску, який оточував багатих дітей. І саме в тій дитині перший Симеон відкриває Того, що мав вирости і повернути та просвітити всі народи тодішнього світу.

Ми сьогодні спитаймо самі себе, чи маємо віру старця Симеона? Симеон вірив вже тоді глибоко, коли Ісус ще був сорокоденним немовлям, коли нічого не зробив на землі, коли всі Його опустили, а тільки Пречиста Діва Марія і святий Йосиф були при ньому. А тепер ми бачимо Його вже оточеного пророками, апостолами, праведниками, мучениками та святими всіх віків, які проповідують про Нього та розповсюджують Св. Євангелія, а навіть гинуть передчасно в тяжких муках за Його святе ім'я.

Всі ті праведники були такими самими смертельними людьми, як і ми, та коли вони могли творити добрі діла віри, жити праведно, так зможемо зробити і ми, не дивлячись навколо себе, на наших сусідів, на ті злі характери, які потоптали віру в Христа й покинули все, що наше рідне, найсвятіше і пішли в найми до чужих, на сором і ганьбу їм самим та їх родинам.

Спаситель прийшов на світ, щоб діти Божі розсіпани зібрати й з'єднати водно, щоб кожний був просвічений Його наукою та жив чесним життям, наслідуючи Його — Христа. Але ми бачимо знову, що відступництво та безбожництво, не хоче того єднання. Чому? Бо відступники й безбожники складаються з людей гордих, лукавих і розпусних, для яких Христос є як сіль в очах, бо так як колись при народженню Сина Божого ангели співали, пастухи поклонялися, мудреці аж з далеких східних кінців землі спішили з дарунками, а тоді саме лихий Ірод був засмущений з своїми однодумцями.

Коли Ісус почав проповідувати й робити чуда, то багато народу Його слухали, вчилися від Нього, йшли за Ним, а в той час лукаві книжники, горді й розпусні фаризеї переслідували Його та обкидали каменнями.

Ми бачимо, що, як давно, так і тепер, переживає світ яккі часи, а разом з тим і наша Свята Христова Церква. Ісус Христос покликав і нашу Св. Православну Українську Церкву до кількаторітньої й неволи до життя, щоб і вона нищила ту темноту поміж братами українцями та розсівала світло правди. Покликав її на те, щоб вона своїм мудрим провідом з'єднала всіх українців, яким чужа ворожа справа й досі не дала того задоволення та не вщепила в їх серця правдиву непохитну віру й любов.

Ми ще й сьогодні знайдемо таких, такі поміж своїми, що їм чужа й ворожа справа дорожча, ніж своя рідна. Ми бачимо тих одиниць, що рекрутуються такі з наших, одні з них заагитовані чужою політикою, а інші за ту мізерну чужу заплату стараються робити кайнову роботу поміж своїми. Маю на думці всяких сектантів, що пішли манівцями і ще хочуть інших на цю дорогу зводити. Ви пераз їх бачили такі в своїх хатах, ви може про них і чули, а може нераз тих непрошених гостей мусіли із своєї хати силою випрошувати. Це є робота чужа, паємна, за яку взялися звичнені християни, що позбулися своєї гідності й честі та пішли проти своїх батьків, дідів і свого народу.

Одлак ми, як щиро й свідомі християни українці, не звертаймо на таких увагу, йдімо далі слідами того праведного Симеона. Пам'ятаймо, що ми є воїни Христові, отже всі мусимо стояти гідно до кінця в цій боротьбі зо всяким сектанством та безбожництвом, що на нас паєтує. Не сміємо зійти зо свого християнського становища, „бо сором є втікати з поля бою” в той час, коли сила зла на-

Євангелія, що читається НА СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

Одного разу, притесли родителі Дитя Ісуса в Єрусалим, щоб поставити Його перед Господом, [як написано в законі Господнім, щоб кожне хлоп'я, що розкриває утробу, було присвячене Господеві]. Та щоб принести в жертву, як сказано в законі Господнім, пару горличат або двоє голуб'ят.

І ось був у Єрусалимі чоловік, ім'я йому Симеон. Він був чоловік праведний і побожний, і сподівався утіхи Ізраїлевої, і Дух Святий був на ньому. І було йому сповіщено від Духа Святого, що не бачитиме він смерті перше, ніж побачить Христа Господнього. І прийшов він Духом у храм; і коли родителі принесли Дитя Ісуса, щоб вчинити над Ним по законному звичаю, він взяв Його на руки свої, благословив Бога і сказав: „Нині відпускаєш раба Твого, Владико, по слову Твоєму з спокоєм; бо бачили очі мої спасіння Твоє, що Ти наготуєш перед лицем усіх людей, світ на просвіту невірних, і славу народу Твого Ізраїля.

Посиф же і Мати Його дивувались тому, що говорено про Нього. І благословив їх Симеон, і сказав Марії, Матері Його: „От лежить Цей на те, щоб падали і вставали многи у Ізраїлі і щоб бути знаком сперечання [і Тобі Самій пройме душу меч], щоб виявились думки багатьох сердець”. І була Анна пророчиця, дочка Фануїлова, з роду Асирієвого; вона постарілась у днях багатьох, проживши з чоловіком сім літ від дівочства свого, і була вдовою, мала літ з вісімдесят і чотири, і не відходила від храму та постом і молитвою служила [Богові] день і ніч. І вона, надійшовши у той час, славилу Господа і оповідала про Нього всім, що сподівались спасіння в Єрусалимі.

І як скінчили все по закону Господньому, то вернулись у Галилею у місто своє Назарет.

А Дитя росло і укріплялось духом, наповнюючись премудрості, і благодать Божа була на ньому.

(ЛУКИ 2:22-40)

важилась знищити Христову Церкву, а тим самим і Церкву нашого народу, а сам український нарід стерти з лиця землі.

Вшануємо глибоко це нинішнє свято, яке нам дає стільки потіхи й радості та науки. Зміцнюймо в наших серцях переконання, що коли живемо — для Господа живемо, як умираємо — Господеві вмираємо, то чи живемо, чи вмираємо — все ми є Господні. Амінь.

Митрофорний протоієрей Гр. Василів

ЄРУСАЛИМСЬКИЙ ПАТРІАРХ УПОКОЇВСЯ

ЄРУСАЛИМ. — Єрусалимський православної патріарх Венедикт I упокоївся на 88 році життя. Народився він в 1892 р. в Туреччині. Монашество прийняв в 1914 р., а 1929 р. був рукоположений в сан єпископа. Патріархом він був обраний в 1957 р.

Єрусалимський патріархат є найстарший патріархат, заснований Св. Апостолами. Тепер має коло 120,000 вірних і коло 150 церков і монастирів на території двох держав — Ізраїля і Йорданії.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 1000-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Архиепископ Миколай

ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ - РУСИ

Радіопередача на програмі „Благовісник”
дня 13 серпня 1977

В історії всього людства, як і в історії кожного окремого народу, відбуваються певні події, які визначають напрямки, якими людство, чи окремий народ, мають прямивати в своєму житті.

Так, для всіх людей у світі переломовою подією був прихід на землю Господа нашого Ісуса Христа, себто — початок християнства.

Для нашого українського народу такою важною подією було охрещення України в православну християнську віру.

Перше зерно Христової віри посіяв на наших землях св. Андрій Первозваний, себто перший, покликаний Христом, Його учень, апостол.

Проповідуючи благовістя Христове на берегах Чорного моря, він зі своїми учнями, водним шляхом по Дніпрі, дійшов до Київських гір, де сьогодні стоїть Київ, поставив на них хреста Господнього, та передрік християнську славу цьому місту.

Життєві умовини тодішніх українських земель не дозволяли, щоб посіяне св. апостолом Андрієм зерно науки Христової могло відразу розростися й дати плоди, але воно ніколи не заглохло. Правда, дані, передісторичні часи слов'янських племен, з яких витворився український народ, в першій його назві „Русь”, овіяні, як і в кожного народу, густою млою.

Тими основними племенами, на півдні України-Русі були улчії й тиверці, на долішньому Дніпрі й Дністрі до Дунаю, на північ від них жило плем'я поляни, а далі волняни, дуліби, деревляни й інші. На цих територіях найперше проповідь Христова мала місце на півдні, в сусідстві з грецькими колоніями, в яких, як стверджують історики, існувала вже в ті часи правильна християнська зорганізованість, на чолі з єпископами, що вже й були учасниками перших вселенських соборів.

Із слов'янськими племенами наших земель, які греки називали Скифією, а римляни Сарматією, маються культурно-релігійні грецькі впливи-зв'язки, й так наші предки запізнавалися з християнством, яке мало замінити первісні їхні вірування, пов'язані з навколишньою природою й з її познаннями ще в своїй основі силами (як сонце, вітер, блискавка, грім).

Впливи християнства на наших предків все збільшувалися, охоплюючи щораз ширші кола, зокрема серед провідної верстви. Є дані, що один з київських князів, Аскольд, був християнином. Народ же, у своїй масі, сильно тримався своєї прадідівської віри. Але вона не була загальною, одною; кожне плем'я мало свої вірування й звичаї, що дуже роз'єднуючо впливало на формування державницького життя України-Русі; тоді, коли віра в істинного Бога, себто християнство, через свою догматичну ясність і викінченість та проповідь любові до ближнього, стояла набагато вище від старої віри своєю об'єднуючою силою. Позатим, вона несла зі собою греко-римську культуру, вплив якої на наших предків ставав чимраз сильніший. Уже перші українські князі утриму-

вали з іншими народами живі зв'язки. Вони, відразу, особливо відчувли силу візантійської культури й високорозвиненого державницького життя Візантії. Перші літописні записки наших земель вказують на поступове поширення цих зв'язків.

Цілком певно, що вже багато християн було в Києві в часи київського князя Ігоря, бо в його договорі з Візантією згадується про Русь-хрещену, що складала присигу договорів в церкві Св. Іллі в Києві, та про Русь-нехрещену, що присягали ще за державною вірою, перед їхнім божком Перуном. Отже, християнство тоді вже не то що толерувалося там, а й ставилося парівні з державною релігією.

Деся в 955-57 р. сама княгиня Ольга, дружина князя Ігоря, за початковим літописом, прийняла Св. Хрещення, без точного подання, в якому саме місці — Царгороді, чи Києві. Якщо жн. Ольга не охрестила Україну-Русь, то тому, що цьому не сприяли ще політичні й суспільні обставини державного життя в Київській державі. З таких же причин, не довів до цього її син, князь Святослав Завойовник, якого войовнича вдача не змогла сприйняти релігію миру й всепрощення, але, до християн він відносився толерантно. Це все разом, готовило ґрунт для великої події — охрещення цілої країни, що сталося за правління сина Святослава, Володимира Великого (979-1015). Він перший арозумів, чого його народові бракує, щоб з племен створити культурну націю.

Князь Володимир Великий народився коло 960 р. і виростав в християнському оточенні своєї бабуні, жн. Ольги. Перші 12 років його княжчої діяльності зановують безстанній війни зі зовнішніми ворогами-сусідами, для скріплення границь та заведення ладу в середині своєї наймогутнішої в той час на сході Європи, з центром в Києві, держави. До її складу входили землі й городи: поляни, сіверяни, радимичі, дреговичі, з містами Турів, Новгород, Псков, Полоцьк, Смоленск, Мур над Окою, Волинь, Закарпаття, Тьмутарокаль, Донщина, Кубанщина, північний Кавказ. Тоді же князь Володимир проводив життя як ревний поганин. По перемозі над ворогами ставив ідолів й приносив їм щедри жертви, а навіть рішено було принести людську жертву, й жереб упав на юнака-варяга, на ім'я Іван, якого батько, боярин Федір, що був християнином, спротивився й обидва вони загинули під напором товпи, як перші мученики християн в Україні-Русі. Цей випадок привів князя до глибоких задумів щодо правдивості християнства й рішення завести його в своїй державі.

Тримуючи зв'язки з християнськими народами, особливо з грецькою Візантією, жн. Володимир не міг не бачити переваги їхньої культури над культурою його народу й він гостро відчув потребу піднести його культурний рівень. Він арозумів, що стара віра предків стоїть поважною перепорою для цього, тож запровадження у себе християнства стала його державною необхідністю. І для цього, щоб зламати стару віру, треба було людини залізної волі. Такою постаттю і був жн. Володи-

мир. Його очі звернулися на сусідню Візантію, що в той час була могутньою державою у всіх відтинках суспільно-громадського життя, а до цього у великій мірі спричинилася Візантійська Православна Церква. З її лона виходять тоді великі місіонери-просвітителі слов'янського світу, св. брати Кирило й Методій.

Дізнавшись про цей його замір змінити віру, почали приходити до нього послани від різних народів: зі сходу від волзьких болгар-магометан, зі заходу від німецьких латинян, від хозар жидівської віри й на кінець з Візантії. Як розповідає літописець, дослідивши добре всі ці віри на місцях своїми посольствами, було рішено прийняти її від греків, бо, як сказали його послани: „Колн б кепський був закон грецький, то не прийняла б його, кияже, твоя бабуня, княгиня Ольга, наймудріша від всіх людей”.

Так князь Володимир, під впливом своєї бабуні християнки, та числячись з фактом прийнятості вже багатьох християн посеред княжих дружинників, не вагався, яку віру прийняти, але головно — звідки її одержати, зі Сходу, чи Заходу. Але з новиче поданих причин, він рішився піддати свій народ під культурні впливи близького грецького Царгороду, а не латинського Риму, між якими, як це він добре знав, фактичний поділ єдиної Церкви Христової наступив вже в 867 р., то є 120 років перед охрещенням України-Русі, за часів Царгородського патріарха Фокія й Римського папи Миколая, а в 1054 році, на який починаються католицькі шизматика, сталося лише формальне закінчення цього поділу на християнський схід і захід.

Так, князь Володимир, приймаючи сам християнство й охрещуючи свій народ, чинив це не тільки як рівноапостольний, в переконанні відстоїти над всіма релігійними релігії християнської, але й як великий державний муж, щоб, уведючи свій народ у християнство, він став європейським народом. При цім він свідомо звертається до православної Візантії, як до джерела християнства й християнської культури, звідки вже прийняли були цю віру й інші слов'янські народи в їхній рідній мові, а не в чужій їм латинщині, яку всюди заводив Рим. Та ще й те, що з Візантією Україну-Русь лучили давні політичні й торговельні зносини.

Про епосіб і час самого охрещення князя Володимира й народу літописці висловлюються різно. Правдоподібно, князь Володимир охрестився скоріше (986-87). Вирішили охрестити народ і використувуючи момент внутрішнього заворушення у Візантії, він пішов походом на грецьке місто Корсунь, щоб, взявши його, змусити візантійських ісарів Константина й Василя видати за його їхню сестру Анну й дістати від них перкону єрархію й святиників, для переведення цього великого історичного акту не простим наказом державної влади, а й навчанням нової віри. В таких обставинах Візантія мусіла погодитися. Повернувшись тоді як переможець і як ролч візантійського імператора, авторитет жн. Володимира сильно зріс, і він рішив накласти свою тверду руку на найбільшу святість народу — його стару віру.

Масове охрещення України-Русі відбулося 1 серпня 988 р. (за старим стилем) в річці Почайні при Дніпрі, де сьогодні є славий Хрещатик, полію цю величю святкуватимемо через 10 років. Князь Володимир Великий молвив при цім, щоб Господь дав силу народові пізнати Його істинного Бога, скріпити цю віру, а йому допомогти побороти силу ворожу. Всі ідоли

були знищені. Після Києва охрещувалися інші великі міста, але села не радо приймали нову віру, і для цього треба було чимало десятирок років, та достатнього числа духовенства, що його спроваджувало головню з Болгарії. Очевидно, вони довгий час були впертими в своїй старій вірі, яка, властиво, мала не так поганський, в повному розумінні, як натуралістичний характер, з колом різних, славянських природні явища святкувань в протязі хліборобського року, головню з культом на честь сонця, значить творива, а не творця-Бога. Віра ця, не маючи системи, не уявляла з себе розвинутої зовнішньої організованості, не було святинь, ні певної касті жерців, хіба окремі волхви чи чарівники. Однак, все ж це був певний культ, що разом із життєвими побутовими звичаями створював сильну духову спадщину предків, з якою народ тяжко міг би розлучитися, й яку, з часом Церква очистивши від суто поганських елементів і християнізуючи, допустила в житті народу, а тим самим направила його до ревної християнськості, т. зв. православної благочестя, хоч зі зракоско (певною) двоір'я, яке, як знаємо, існує в усіх народів і донні.

В кожному разі, в той час благодатний вплив християнства серед нашого народу виявився у всій його повноті. Рідна його Православна Церква стала йому вірним супутником в долі й неволі, з племен створила націю, принесла культуру, освіту, письменство, мистецтво, захоронила предківську спадщину духову; дала нам неперевершеної краси духові — обряд, через який здійснювалися мистецькі мрії народу, висловлені у церковній архітектурі й музиці.

Та йшли віки й події у житті народу у тяжкій боротьбі проти різних супротивних сил. Україна, протягом століття, була властиво єдиною силою, що захищала християнську культуру Європи й виконала цей обов'язок по-лицарськи. Зате багато з її надбань знищили лихоліття, зокрема татарські навали, та чергові наступи — як католицької Польщі, включно з останньою духовою руїною, нанесеною на нашу рідні землі московським імперіалізмом, зараз в одязі безбожницького большевизму.

Та мимо всіх цих трагедій, оглядаючись на переїдений нашою прабацьківською Церквою майже 1000-літній шлях, на якому міцно стояли на її сторожі князі, гетьмани, козацтво, народ, треба вірити, що вона дальше живе в катакомбах душ благочестивого українського народу, про незнищенність якого явно свідчить його історія в минульщині й сучасності, бо в основі його духовості лежить ідея Христа Господа, яка дає йому віру в те, що правда мусить запанувати в світі й на його рідній землі; і ніщо не встані було, не є й не буде заглушити цей голос віри й припинити похід його до свободи й незалежності його Церкви св. Володимира Великого.

За своє апостольство в Київській державі, князь Володимир Великий був визнаний Православною Церквою святым, правдоподібно в 2-ій половині XIII в. і здається 28. 7. (15-го ст. ст.), в день його смерті, 1015 р.

Прийняття християнства й признання його державною релігією в Україні-Русі при св. рівноапостольному кн. Володимирові, було одночасно й заснування Української Православної Церкви в Україні, та початком її славної, а водночас і трагічної, історії.

Згадуючи цю величну подію — Охрещення України-Русі пов'язану з іменем

ВІСТІ З УКРАЇНИ В МИНУЛОМУ

зібрав і подав Ярослав Кіт

Січень 1901, Лубни, Полтавська і Переяславська Епархія: — Тут помер Матвій Симонов (1823-1901), краще знаний як НОМІС, визначний фольклорист, етнограф, учитель, письменник і педагог Лівобережної України.

М. Симонов прославився виданням книжки „Українські приказки, прислів'я і таке інше“, яку він опрацював за допомогою О. Марковича і інших і видав в Петербурзі в 1864 р. В ній він помістив 14,000 приказок, понад 500 загадок і матеріали про О. Марковича, В. Білозерського, О. Кониського і ін.

М. Симонов в 1895 р. продав свій родинний маєток в селі Заріг за 50,000.00 карбованців і передав полтавському губернському земству на фонд, який мав утримувати лікаря і видавати селянам безкоштовно ліки в його селі.

Поховано М. Симонова „на Лубенському старому кладовищі під двома високими стрункими берізками, кроків за 90 від огорожі кладовищенської церкви“.

Сьогодні з його могили ні сліду не залишилось.

Січень 1906, Св. Синод, Петербург, Петербурзька і Ладозька Епархія: — Тут надійшло 79 відповідей від єпископів на питання, які їм вислав Св. Синод, бо плянував скликати Все-російський церковний собор. Св. Синод питав владик, між іншим, хто повинен бути прошений на собор і хто має мати право брати участь на соборі. Всі ці відповіді були розглянені і видані в трьох томах, що разом мали 12,000 сторінок. Деякі дані були передруковані на сторінках епархіяльних „Церковних відомостей“. Із них бачимо, що: —

1) велика більшість єпископів бажала синодального собору, тобто, собор самих єпископів;

2) велика більшість бажала, щоб тільки єпископи або їхні заступники мали вирішальний голос;

3) більшість була згідна допустити на собор представників від духовенства і від мирян, але як дорадників;

4) мала група була готова мати духовенство і мирян тільки як свідки і слухачі;

5) меншість висловила свою думку, що коли на соборі будуть єпископи, духовенство і миряни, то це не буде вже „єкumenічний собор канонів“, а звичайний собор;

6) деякі єпископи висловили бажання запросити інші автокефальні Церкви і патріархів. Єп. Стефан Могиланський навіть висловився, що після „універсальної і російської традиції“ (?) то треба теж і царя просити!

На підставі тих відповідей Св. Синод створив Перед-Соборну Комісію, яку цар, з деякими змінами, затвердив. ПСК мала опрацювати правила відносно скликання Все-Російського церковного собору.

князя Володимира Великого, пам'ятаймо про його святі заповіді, які він залишив своєму народові, та молимося, щоб за його заступництвом, як хрестителя в православну віру українського народу, Господь Бог змінив нас всіх, в Україні й в розсіяній сущих — в вірі й любові один до одного об'єднав в одну велику родину під українським православним пратором св. Володимира, та подав нам пошуку перемоги над всіма нашими супротивними силами.

Лютий 1907, Петербург, Петербурзька і Ладозька Епархія: — Тут відбулися засідання Св. Синоду, на яких було створено дві комісії для опрацювання матеріалів, які збрала, приготувала і запроєгувала Перед-Соборна Підкомісія відносно запланованого майбутнього Всеросійського церковного собору.

Перша комісія мала переглянути і обговорити той матеріал, який відносився до шлюбних і розводних прав і опрацювати його відносно цивільних прав і інституцій, які узаконюють його в державі. Головою комісії став владика Флавіян, митрополит Київський і Галицький.

Друга комісія мала переглянути і обговорити той матеріал, який відносився до реорганізації парафій. По більшості парафії ще керувались законом з 1721 р., знаний як „Духовний регламент“, який опрацював митр. Феодан Прокопович. Головою комісії став владика Сергій, архієпископ Фінляндський.

Комісії почали працювати вже в березні, але, на жаль, до 1917 р. з них нічого корисного не вийшло.

Лютий 1913, Київ, Київська і Галицька Епархія: — Тут відбулася святкування 300-ліття Дому Романових (1613-1913).

В неділю 21 лютого, ст. ст. по всіх переквах відправлялася урочиста Служба Божжа. Опісля від головних соборів вийшли процесії на Св. Софійський майдан. Процесії вийшли з таких соборів: Св. Софії, Св. Володимира, Св. Андрея, Св. Юрія і Св. Успіння (Десятинна) разом з військом. В 11:00 год. на майдані, перед пам'ятником гетьмана Богдана Хмельницького відправив Молебень митр. Флавіян (Николай Городецький, 1840-1915) разом з своїми вікаріями єпископами. Крім численного духовенства, війська, урядовців, взяла участь також шкільна молодь. Відтак відбулася військова парада під команду ген.-лейт. Зегелова.

Це був теплий (+8° С) зимовий день, так що київляни могли пополюдні слухати військових концертів по міських майданах від год. 2:30 до 5:00 і теж відвідати виставки, концерти чи наукові сесії, які відбувались по міських залах від 3:00 до 5:00 год. попол.

Рівнож, із цієї нагоди міська влада, користуючи із царського права амністії, з Лук'янівської тюрми випустила 259 тюремників.

Між іншим, рід Романових не є московський, а татарський. Він походить від Астраханського ханука Кайбила. Після завоювання Астрахані цар Іван Грозний ханським родом Кайбулів чи Кайбилів (Кабилі) „получив город Юрієв“ на Східнійщині. Щойно дід першого царя Михайла Романова, Никита Кабила змінив своє прізвище на Романов, після Романа з Юрієва, першого, що став православним.

Від царів Катерини II рід Романових стає майже німецьким. Катерина II — то не Софія Августо-Фридерика, дочка дібного німецького принца — генерала пруської армії, з роду Ангальт-Цербстського. Чоловік Катерини II був принц Карло Петро Ульріх, знаний як Петро III, якого вона, раз ставши царицею, „добудує“. Навуковці обрахували, що сам цар Николай II (1894-1918?) мав тільки один процент крові Романових.

Twenty-Five Years in the Services of the Church

Father Tymofiy Minenko

The Holy Trinity Cathedral parish in conjunction with several other parishes in the Winnipeg Mission District, marked the 25th anniversary of Very Rev. Tymofiy Minenko's service to the Ukrainian Orthodox Church with a warm reception. This reception was held on November 1, 1980 at the Cathedral auditorium. Attending this reception were His Beatitude Metropolitan Andrew, His Grace Bishop Vasyly, members of the local clergy, and members of Winnipeg area Orthodox parishes.

Very Rev. T. Minenko was born in Ukraine on March 5, 1929. His parents, Semen and Paraska (nee Pinchuk), are descendants of the early Cossacks group which settled in the Poltava region of Ukraine. His elementary schooling was obtained in Ukraine and he completed his secondary education in Germany after World War II. After graduation he entered the Theological Seminary of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church in Munich.

In 1949, Very Rev. Minenko emigrated with his parents to the United States. In 1950, he enrolled at St. Vladimir's Seminary where he studied until 1955. In 1958, he enrolled at the City University of New York's Liberal Arts Faculty, majoring in history.

In 1952, he married Anastasia Kwasowas of New York. On October 30, 1955, Archbishop Paladios (Vydybida-Rudenko) ordained him into the priesthood and thereafter Father Minenko was appointed assistant pastor at the Holy Trinity Cathedral, New York, and a teacher in the parochial school there. In 1960, he became dean of the cathedral parish and served until 1962.

As a young man, Father Minenko showed a great interest and took an active role in the

(Continued on page 4)

Miracles in Moscow

The following bit of information was submitted by the Greek Archimandrite Basilopoulos, dean of the church for the Greek diplomatic corps in Moscow: An eight-year old girl was hospitalized in a Children's Clinic and her doctor declared that she would die within a matter of a day or two. The girl's grandmother visited the clinic bringing with her an icon, and began to pray in the girl's presence. The doctor pleaded with the grandmother to allow the child to die quietly, but the woman continued to pray. The little girl recovered.

A similar incident involved a three-year old boy who was pronounced a terminal case. The boy's parents asked the old woman to pray, which she did in the presence of the doctor and attending nurses. The little boy dozed off and later awoke, completely restored.

Reports of these miracles was soon spread over the city. When a noted communist fell incurably ill the same old woman was called for help. She arrived with a cross and placing it in the sick man's hands asked him to pray along with her by repeating after her the words: "Let God be resurrected, and may His enemies be reduced to dust". Shortly after the man became well again. Obviously, the press does not report these occurrences. They are transmitted by word of mouth.

Anglican Bishop Hill Resigns

KINGSTON, Ont. (Can. Churchman). — The Anglican Bishop, Henry Hill, announced his resignation from the position of Bishop of Ontario Diocese which will take effect at the end of January 1981, in order to devote all his time to work on Church unity.

Bishop Hill is co-chairman of the International Anglican-Orthodox Joint Doctrinal Discussion Group, a position formerly occupied by Archbishop Runcie. Bishop Hill replaced Archbishop Runcie on the latter's appointment to the position of Archbishop of Canterbury.

Bishop Hill believes that his new duties will require much of his time and attention, therefore his resignation was dictated by necessity.

His announcement that he will live in a Roman Catholic monastery in Montreal created quite a stir among many in the Anglican Church. At a recent council of Anglican bishops he categorically denied rumors that he intends to abdicate the Anglican Church. He stated that his intention to live in a Catholic Be-

nedictine priory was fully approved by both Archbishop Runcie and Archbishop Ted Scott, the Primate of the Anglican Church in Canada. The Roman Catholic Bishop of Montreal, within whose jurisdiction the Benedictine Priory is located, has also approved the arrangement. Bishop Hill believes that his stay at the monastery will facilitate the interdenominational dialogue, particularly with the Orthodox Churches.

Early in 1981 Bishop Hill, and Bishop Terwilliger of the Episcopal Church in Dallas, Texas, intend to visit heads of Orthodox Churches in the U.S.A. and Canada. Later, Bishop Hill shall visit Orthodox patriarchs with the blessing of the Archbishop of Canterbury.

Finnish Orthodox Church Still Wants Autocephaly

KUOPIO, Finland (SOP) — Meeting on August 13, 1980, the General Assembly of the Orthodox Church of Finland adopted the following resolution:

"With reference to the discussions, carried out in a positive spirit, which a delegation from the Orthodox Church of Finland, under the leadership of Archbishop Paul, had in Istanbul in April 1980, with representatives of the Ecumenical Patriarchate, concerning the promotion of the Status of the Orthodox Church of Finland, the General Assembly of the Orthodox Church of Finland, taking into account that it may be considered that the (Finnish) Church has the external presuppositions for gaining a more independent position, presupposes, that the Episcopal Synod of the Finnish Church will continue, in an appropriate manner, the aforesaid negotiations to clarify in a concrete way, in which manner and under which circumstances the Orthodox Church of Finland will have the possibility of gaining autocephaly."

New Uniate Eparchy in Canada

TORONTO (G.I. & M. — Pro.) — The Vatican has created a new Uniate Eparchy for the Slovaks in Canada (Dec., 1980). Territorially, this is perhaps the largest diocese in the Catholic Church, since it includes all of Canada. There are about 500,000 Uniate Slovaks, of whom about 30,000 live in Canada. Until now they were under the jurisdiction of Ukrainian Catholic bishops. In 1964 Bishop Michael Rusnak, who acted in the capacity of Vicar to Bishop Isidore

Borecky of Toronto, was appointed bishop of the newly created diocese.

The news item in the Globe and Mail (Dec. 20, 1980) reported that the creation of the Uniate Eparchy for the Slovaks, which will recognize the Eastern Congregation, is to be credited to millionaire compatriot, Steven Roman, who is a frequent visitor to Rome and has had an audience with the present Pope on several occasions.

Bishop Michael Rusnak was born in the U.S.A. He studied theology in Bratislava and was ordained a priest of the Order of Redemptorists in 1949. He returned to the U.S.A. in 1951, and in 1952 came to Canada where he organized the Slovak Uniate parishes in Toronto, Hamilton and Oshawa. He is the Superior of the Ukrainian and Slovak Redemptorist monks of Toronto.

According to information issued by Bishop Isidore Borecky, the new eparchy is planning to build a Cathedral church at a cost of 10 to 15 million dollars. A large portion of the funds will doubtless be provided by Steve Roman.

Discovery of Unperishable Relics

In a Greek monastery located 35 kilometres east of Jerusalem, relics of an Orthodox hieromonk have been discovered.

His name, it was ascertained, was Father Ivan, and his birthplace — Romania. In 1936, at age 23, he arrived in the Holy Land and resided at St. Sava Monastery. Within a year he moved to another monastery near the Dead Sea. In 1947 he was ordained a hieromonk and in 1951 took a permanent abode in the Greek monastery of Khozevitz where he became noted by a Superior as a devout pietist. In 1960 he died.

In 1979 his relics were discovered in a state of complete preservation. Permission was obtained to transfer the relics to the Monastery of Khozevitz where they were placed in a glass enclosure, thus exposing them to public view. The features appear thin, skin color is clear. A small black beard as well as finger nails are perfectly preserved. His raiment shows no deterioration whatever.

Skeptics will very likely try to explain the state of the corpse by the peculiarities of local climate. The Orthodox Church has not issued any comments on the phenomenon, and many are anticipating some manifestation of miracles.

PRESENTATION OF THE LORD TO THE TEMPLE — STRITENIA

On the 40th day after The Nativity, the Mother of God and Joseph brought the Lord Child to the Temple of Jerusalem to present Him to the Lord and bring a sacrifice to God. The 40 days from the birth of our Saviour to the Presentation were the days of purification for His Blessed Mother and therefore, this Feast day is also known as the Purification, some calendars call it "Meeting of Christ."

THE LAW OF THE LORD

The ancient law of the Lord demanded from the Jews that each firstborn male, as belonging to God, should atone for the blood of the foreign firstborn i.e., for the Egyptian firstborn who were destroyed by the hand of an angel as redemption of the Israelites from Egyptian captivity (Exodus, Chapter 12 & 13). It was ordered that the firstborn be brought to the temple of God on the 40th day after birth, and be there sanctified for the Lord and be "redeemed with a price of the Lord." This was the actual presentation of the child to God and the dedication of him to the Lord as well as the bringing of a sacrifice to God. The sacrifice must consist of a lamb and a turtledove or merely two turtledoves if the parents were poor and unable to bring a lamb.

THE CHRIST CHILD SANCTIFIED AND THE PURE VIRGIN PURIFIED?

"And after the days of her purification, according to the law of Moses, were accomplished, they carried him to Jerusalem, to present him to the Lord: As it is written in the law of the Lord: Every male opening the womb shall be called holy to the Lord: And to offer a sacrifice, according as it is written in the law of the Lord." (Luke 2:22-24) The Mother of God was able to bring for sacrifice only the amount required from the poorer persons.

Of course, as the Mother of God, She was really sanctified by His birth, remaining a Virgin and thereby not in need of purification nor of the sacrifice. The Lord Jesus Christ too, had no need of sanctification, as He was sanctified from all eternity — and, as He would be required to sanctify and redeem all people, was first Himself sanctified to God and redeemed. The words from the hymn of Vespers of the Feast bring out this truth:

"The Ancient of Days (Eternal God), Who of old gave the Law to Moses on Sinai, today is seen as a little Child; and according to the Law, as Creator of the Law is fulfilling the Law and is brought into the Temple." (Sticheron at Litia)

The Divine Lawgiver (the Infant Jesus Christ) as the firstborn of every creature, (Col. 1:15) as the firstborn of the Chosen of God, (Rom. 8:29-30) and as the firstborn son of the Virgin Mary (Matt. 1:25) fulfilled the law of Moses which was required of all firstborn. We are all aware of the humility, profound piety, spotlessness, purity and the holiness of our Blessed Lady and yet She submitted to the dictates of the ancient law of Presentation and Purification, not only to satisfy the conditions of the time, but also to set an example to be followed forever.

SIMEON, THE GOD-RECEIVER MEETS THE LORD

At that time, a righteous and venerable old man, whose name was Simeon, lived in

Jerusalem "waiting for the consolation of Israel; and the Holy Spirit was in him." (Luke 2:25) It was promised Simeon that he would not die until he would see the Christ of our Lord. There is in ancient tradition a statement that Righteous Simeon was one of the (Seventy) translators of the Bible from Hebrew into Greek.

It was while translating the book of the Prophet Isaiah that he came upon the words, "Behold, a virgin shall conceive and bear a son." (Isaiah 7:14) He decided to erase the word "virgin" and substitute "woman," but suddenly an angel of the Lord appeared and told him, "Have faith in that which is written. You shall not die until you will have seen the fulfillment of these words and not until your own eyes will see Christ our Lord Who will be born of the Immaculate Virgin."

Righteous Simeon accepted this prophecy and believed in the spoken words and with faith waited for the "consolation of Israel" (the coming of the Messiah). Many years went by and Simeon aged greatly but the burning desire in his heart to see the coming Saviour sustained his weakening vigor.

Finally, he was inspired to come to the Temple on the day when the Blessed Virgin and Joseph brought in the 40-day Christ Child to present Him to the Lord. Simeon took the Child in his hands, (for which act he is called the God-receiver), blessed God and solemnly delivered his pre-death inspired and prophetic prayer, which is to this day sung at vespers in the Church:

"Now dismiss Thy servant in peace, O Master according to Thy word: For mine eyes have seen Thy salvation, which Thou hast prepared before the face of all people: A light for the revelation to the Gentiles, and for glory to Thy people Israel." (Luke 2:29-32).

The Mother of God and Joseph marvelled at his words. He blessed even them and continuing to prophesy about the Child he said: "Behold this Child is set for the fall and for the resurrection of many in Israel and for a sign which shall be contradicted. And thy own soul a sword shall pierce, that, out of many hearts thoughts may be revealed." (Luke 2:34-35).

In short, the spirit of St. Simeon prophetically pierced the distant future as in these words his spirit traveled to Golgotha, some 33 years later. He foresees the sufferings of This Child and the great grief of His holy Mother, which, as a sword, pierces Her holy soul. He foresees fulfillment of the predictions of the Old and New Testaments — the Cross redeeming the

world through the crucified Lord Jesus Christ. Calling the Child "for glory to Thy people Israel, a light for the revelation to the Gentiles," St. Simeon professes the work which our Lord Jesus Christ was to accomplish and which the contemporary Jews would not understand.

This profession of St. Simeon was at complete odds with the understanding of the Messiah according to the teaching of the lawgivers, scribes, Pharisees and high priests of the Old Testament Jews. These contemporaries of St. Simeon were waiting for a Messiah who would be king of the Jews only, a king triumphant and a king of earthly splendor and wealth. Instead, Righteous Simeon sees in the Child a humble and lowly Messiah, the Jesus, Saviour of all peoples.

PROPHETESS ANNA

Anna lived at the Temple. She was a widow 84 years of age and by being in constant prayer and fasting served here day and night. As this holy event — the Presentation — was not revealed to many, and as the fact that the Child was the Son of God was not yet known to many, it is of great importance that Anna, upon witnessing this sacred moment, immediately confessed the Lord and then "spoke of Him to all who looked for the redemption of Israel." (Luke 2:36-38) This revealed very clearly and majestically the Divinity in the 40-day old Child and Anna has since been called a prophetess.

THE SIGNIFICANCE

In celebrating this Feast day, the holy Church confesses and asserts the immutable truth that "Christ appeared to the world, not in fancy or imagination, but in truth," (Sticheron at vespers) and thereby contradicts those false teachers who reject the human nature in Our Lord Jesus Christ.

By the example of Jesus Christ, Who was consecrated to God as a firstborn, the Church reminds each of us that we too, are not our own, but are bought with a great price — bought, indeed, by the Blood of our Lord Jesus Christ. (I Cor. 6:19-20) From the day of our birth, we must be dedicated to God by our parents so that we may, in initiation of the Christ Child, grow and strengthen in spirit, filling ourselves with wisdom and the grace of God. (Luke 2:40)

Mothers must carefully take heed and fulfill the conditions and commandments of the Church by "staying in" during the 40-day purification period after giving birth. On the 40th day the mothers must come to their church, for the prayers and blessings of the Church and to partake of Holy Communion. As the child must be "churched" so must the mother be purified.

SERBIAN ORTHODOX SOBOR CALLS FOR RECONCILIATION

LIBERTYVILLE, III. (RNS) — Delegates to the first national assembly since 1970 of the Serbian Eastern Orthodox Church in the United States and Canada called for reconciliation with a dissident group with whom the church has been fighting in U.S. courts for 17 years.

The legislative assembly, or sobor, of the 100,000-member denomination also reaffirmed ties to its parent body in Yugoslavia while condemning "the godless Communist regime" in that country.

The schism among Serbian Orthodox in North America developed in 1963 when Patriarch German of Yugoslavia removed Bishop Dionisije Milisavljevic of Libertyville

from office, charging him with ecclesiastical and financial irregularities. Bishop Dionisije then led a group of his followers in breaking with Belgrade, charging that his ouster was carried out under pressure from the Communist government in Yugoslavia.

A dispute over ownership of church properties ensued, finally reaching the U.S. Supreme Court in 1976. The high court ruled in favor of the group that retained its ties with Belgrade, and in early 1978 a circuit court judge in Waukegan, Ill., ordered Bishop Dionisije to relinquish control of \$5 million worth of church property claimed by his followers.

Bishop Dionisije died 1979, but litigation over various aspects of the case continues in the courts. Last March, the Wau-

THE HERALD

English Supplement to "Visnyk" (Official Publication of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, Established in 1924).

Published semi-monthly by the ECCLESIA PUBLISHING COMPANY LTD.

Very Reverend T. Minenko — Editor

Editorial Office — 9 St. John's Avenue, Winnipeg, Man. R2W 1G8
Tel.: (204) 582-8709

SUBSCRIPTION RATES:

\$10.00 per annum in Canada — \$11.00 per annum Outside Canada
Single copies: Canada — 50 c. in USA — 55 c.

Address all subscriptions to: THE HERALD Circulation Department
9 St. John's Avenue, Winnipeg, Manitoba, R2W 1G8, Canada

THE CHILDREN ARE MEMBERS OF THE CHURCH

The world's attention during 1979 was centered upon the child. A special commission of the World Council of Churches dealing with the International Year of the Child recommends in its report that all Christian Churches should follow the example of the Orthodox Church which confers upon the child the right to participate in the Holy Communion, and which considers that the participation of children in the Service is important to their development and growth in Christian faith. The position of the child in the Orthodox Church is indeed at variance with that in the Catholic Church or in Protestant denominations.

It is widely known that from earliest times the Orthodox Church encouraged that infants be brought to receive the Sacrament of Baptism. St. John Chrysostom of the 4th century A. D. says: "We baptize little children so that they could join the ranks of the saints". In the present day Orthodox parents consider it imperative to baptize their off-spring at the earliest opportunity. It is also an accepted practice in the Orthodox Church that the Holy Sacrament of Baptism is immediately followed by the Holy Sacrament of Confirmation, by means of which the child is granted the privilege of membership in Christ's Church. In contrast, the Catholic Church, as well as some Protestant denominations, delays the Sacrament of Confirmation until the child is much older.

The practice followed in the Orthodox Church is the administration of the Holy Sacrament of Communion after baptismal and confirmational rites have been performed. Orthodox priests invite parents to bring their children to receive the Holy Communion as often as possible. This practice is followed until the child reaches the age of seven, or until the time the child can clearly distinguish between what is good and what is evil. Children who have reached the age of seven are appropriately briefed in a confessional before receiving the Sacrament of Communion. St. John Chrysostom declares that "the essential Christian upbringing in

childhood is a safeguard that the child reaching adulthood will will not be possessed of an evil spirit". This belief is supported by psychiatric studies which have determined that character traits and behaviour patterns of adults are formed in infancy.

This provision of the Orthodox Church which admits the infant child into Church membership is based on the tenets promulgated by the Holy Scriptures. In the Jewish tradition of the time of Jesus Christ, women and especially children were of no significance in a religious sense. According to the belief of the times, the children were too small, and consequently quite immature to be of any importance to the Kingdom of Heaven. Even apostles forbade women with their children to approach Christ for His blessing. Christ spoke to his followers, saying: "Suffer little children, and forbid them not, to come unto me: for of such is the kingdom of heaven" (St. Matt. 19:14). Concerning the fact that children have a place in the Heavenly Kingdom, Christ said: "Verily I say unto you, whosoever shall not receive the kingdom of God as a little child, he shall not enter therein. And He took them up in His arms, put His hands upon them, and blessed them" (St. Mark 10:15-16). While in Capernaum, Christ, being aware that the apostles discoursed as to who will be most elevated in the Kingdom of Heaven proceeded to answer their digression as follows: "And Jesus, perceiving the thought of their heart, took a child, and set him by Him, and said unto them, whosoever shall receive this child in my name, receiveth me; and whosoever shall receive me receiveth Him that sent me: for He that is least among you all, the same shall be great" (St. Luke 9:47-48). Apostle Matthew renders even more precisely Christ's teaching regarding the child's place in His Church, which is to occur after His Ascension: "And whoso shall receive one such little child in my name receiveth me. But whoso shall offend one of these little ones which believe in me, it were better for him that a millstone were hanged about his neck and that he were drowned in the depth of the sea" (St. Matt. 18:5-6). This is the basis on which the children in the Orthodox Church receive Holy Communion from infancy.

Living as we do in the midst of other church denominations, we see fewer and fewer parents bringing their children to partake in the Holy Communion. In this way the children are denied continuous unity with Christ and are kept apart from God's grace which is indispensable in the spiritual growth of the child.

Sunday School teachers perform a commendable function in preparing their tiny charges to receive Holy Communion at each Sunday Church Service. The parents, on their part, should pay especial attention to this, by providing not only the opportunities for their children's physical development but more importantly, their spiritual growth. The latter is made possible only through union with Christ in the Sacrament of Communion. The parents, however, will do their duty in this regard by their own participation in the Holy Communion.

kegan court ordered priests of the dissident group not to exercise priestly functions at the cemetery of St. Sava Monastery in Libertyville.

The monastery was the site of the 1980 *sobor*. Delegates adopted a resolution appealing "to our separated brothers and sisters ... to return to the fold of their holy-martyred Church of Saint Sava, so that at the next *sobor* we may be united in an assembly with brotherly love."

In its resolution condemning the Yugoslavian government, the *sobor* resolved to "forbid the admittance of Communist representatives of Yugoslavia to church functions, gatherings and festivities, and even to the use of church properties, as well as forbidding the presence of church representatives at any gathering of a Communistic character in the free world."

Other resolutions condemned Soviet authorities for "the arrest and inhuman treatment" of Russian Orthodox priests Dimitri Dudko and Gleb Yakunin, and called for the "speedy release and return to their homes" of the American hostages in Iran.

The *sobor* had been scheduled to vote on a new constitution for the church, but there was not enough time to complete this business. Another session will be held in March 1981 for this purpose.

ANGLICAN-ORTHODOX JOINT DOCTRINAL TALKS RESUMED

LLANDAFF, Wales (SOP) — Following the meeting of the Anglican-Orthodox Doctrinal Discussions held at Penteli, Athens, Greece (July 1978) the joint commission resumed its work at St. Michael's College, Llandaff, Wales (Great Britain) during the 14-21 of July, 1980, as guests of the Anglican Church in Wales. There were fifteen Orthodox and fifteen Anglican delegates. On the Orthodox side there were representatives from the Churches of Constantinople, Alexandria, Jerusalem, Russia, Romania, Greece, Cyprus and Finland, but none from the Churches of Antioch, Serbia, Bulgaria, Georgia, Poland and Czechoslovakia.

The commission met under two new chairmen. The Anglican chairman was Bishop Henry Hill of Ontario (Canada), an active member of the Fellowship of St. Alban and St. Sergius, who early in 1980 was elected by the Anglican Consultative Council to succeed Dr. Robert Runcie, Anglican chairman of the commission since 1973. Dr. Runcie resigned on his election as Archbishop of Canterbury. On the first day of the Llandaff meeting, the Orthodox delegates

unanimously elected as their chairman Archbishop Methodius (Fouyas) of Thyateira and Great Britain; he succeeds the late Archbishop Athenagoras of Thyateira and Great Britain who resigned shortly before his death (September 9, 1980).

At the precious meeting, in Penteli during 1978, the joint commission discussed the ordination of women to the priesthood and the *Filioque*. The first of these topics had led to a sharp confrontation of views between the Orthodox and the more "liberal" Anglicans, and many Orthodox had doubted at that time whether there was any value in continuing the dialogue. At Llandaff nothing more was said about the priesthood of women. The delegates met partly in full session, and partly in three sub-commissions, which considered the following subjects:

Subcommission 1: The Church and the Churches (unity and diversity; intercommunion)

Subcommission 2: The Communion of Saints and the departed

Subcommission 3: The *Filioque* clause

In the first subcommission, a marked difference was apparent in regard to the normal Anglican discipline over intercommunion and the much stricter Orthodox ap

proach, although some Anglican delegates sympathized with the reasons for the Orthodox standpoint. The second subcommission reached an unexpected measure of agreement on the question of prayers for the departed and the invocation of the saints, and it drafted a positive statement which the full commission endorsed. Little progress was made in the third subcommission on the subject of the *Filioque*, although the Orthodox were encouraged to learn of the steps being taken in various parts of the Anglican communion to remove the *Filioque* clause from the liturgical texts and other official documents.

Plans were made for a further meeting in July 1981, to be held in one of the Orthodox countries. The subject will be:

Subcommission 1: The Mystery of the Church

Subcommission 2: Participation in the Grace of the Holy Trinity

Subcommission 3: Tradition (unity in faith and comprehensiveness)

While the Llandaff meeting was marked by a spirit of unusually warm friendship between Orthodox and Anglicans, it became increasingly clear to delegates on both sides how difficult it is proving to make any theological progress in the dialogue. In future years greater consideration will be given to pastoral and practical questions.

DOCUMENTARY:

WCC OPPOSES ANNEXATION

The following text was adopted by the Central Committee of the World Council of Churches at its meeting in Geneva, Switzerland, August 14-22, 1980:

1. On the basis of previous WCC statements, the Central Committee opposes the Israeli unilateral action of annexing East Jerusalem and uniting the city as its "external capital" under its exclusive sovereignty.

2. This decision is contrary to all pertinent UN resolutions. It most dangerously undermines all efforts towards the just solution of the Middle East problem and thus jeopardizes regional and world peace.

3. The Central Committee reiterates the statement on Jerusalem issued by the WCC Assembly in Nairobi, 1975, which stressed that the tendency to minimize Jerusalem's importance for any of the three monotheistic religions should be avoided. The destiny of Jerusalem should be viewed in terms as well as Jews and Moslems, and not only in terms of shrines. Therefore, just as the future status of Jerusalem has been considered part of the destiny of the Jewish people, so it cannot be considered in isolation from the destiny of the Palestinian people, and should thus be determined within

the general context of the settlement of the Middle East conflict in its totality.

4. The Central Committee calls the member churches to exert through their respective governments all pressure on Israel to withhold all action on Jerusalem, the future of which should be included in the agenda of official negotiations including Israel and the Palestinian people on self-determination and on the solution of the Middle East conflict.

5. Recognizing that Jerusalem is a focus of the deepest religious inspiration and attachment for all Christians in the world, the Central Committee urges the WCC to undertake an active role in expressing the concerted Christian voice and to aid churches in fully assuming their role as partners in deciding the future character of Jerusalem.

6. The Central Committee also urges the Central Secretary to explore, in consultation with member churches in the area and the Vatican, possibilities of trying to find the best solution to the problem of Jerusalem through all appropriate and effective means and ways, such as convening jointly or separately international consultations, or any other approaches or actions on Jerusalem. The General Secretary should also explore possibilities of consultations with the Moslem and Jewish communities concerned with the future character of Jerusalem in order to seek ways to consolidate justice and human co-existence in the City of Peace.

Anglo-Orthodox Pilgrimage To Iona Island

LONDON, England — The Anglican and Eastern Churches Association announces a Joint Anglican/Orthodox Pilgrimage to the ancient Monastery of Iona Island, Scotland, which flourished before the Schism between East and West. The pilgrimage will take place from August 31 to September 4, 1981. The Very Rev. Fr. Kallistos Ware (Orthodox) and the Rev. Fr. Rowston Reel (Anglican) will serve as chaplains.

"Clean-up TV" campaign publishes 'hit list' of immoral program sponsors

Six thousand churches in the United States under the leadership of Tennessee minister, John Hurt, have banded together to boycott products of manufacturers sponsoring TV programs that "depict scenes of adultery, sexual perversion, or incest, or which treat immorality in a joking or otherwise favourable light". Exhorted Hurt: "If you ever plan to take a stand for moral decency, now is the time, while hundreds of thousands are moving in the same direction."

The 'hit-list' deems the five most offensive shows to be: Soap, Three's Company, Dallas, Saturday Night Live, and Charlie's Angels. The chief sponsors of these programs were: General Food Corporation and American Home Products. Products included on the boycott list are: Dristan, Anacin, Chef Bovar-dee, Wizard air freshener, Woolite, Gravy Train dog food, Birds Eye frozen foods and Jello.

Although the boycott has been largely ineffective, it continues to grow, and there have been

worried meetings of top executives at both the sponsors' headquarters and the TV net works.

Also receiving much criticism were the programs: The Newlywed Game and the Dating Game. The critical nature of the morality war can be adjudged from the fact that just one program — Dallas — had 83 million viewers a month ago.

Marriage and Divorce set record in U.S.

WASHINGTON (RNS) — Marriage and divorce both set new records in the United States during 1979, federal vital statistics show.

An annual report by the Department of Health and Human Services shows 2.4 million couples were married in the United States in 1979 — exceeding the previous high of 2.3 million marriages set by returning World War II G's in 1946.

The 1979 marriage total is an increase of 2% from the year before. Marriages increased in 31 states and the District of Columbia, and decreased in 15 states. Nevada had the highest marriage rate.

At the same time, nearly 1.2 million couples were divorced in 1979, an increase of 3.5% over 1978. The report showed divorces increased in 32 states and the District of Columbia, and decreased in 11 states.

The report found the birth rate in 1979 reached nearly 3.7 million, an increase of 4% from the previous year. This was the fourth year of increase since a long-term decline began in 1958. The increase was attributed to a greater number of women reaching child-bearing age.

The annual summary also showed an estimated 1.9 million people dying in 1979, 1.9% fewer than the year before.

TWENTY FIVE YEARS... (Continued from p. 1)

social, cultural and organizational life of the Ukrainian community. He held a number of executive positions, including president in Student and Youth Clubs of both a secular and religious nature. In 1955, he was the initiator of the Coordinating Commission of Ukrainian Youth Organizations in New York, and was elected president from its inception until 1962. In 1956 he was appointed chaplain of the Orthodox Youth in Plast, and continued in that capacity until 1961.

In 1962, Very Rev. T. Minenko moved to Canada where he was assigned dean of St. Demetrius parish in Toronto. In 1967, he was transferred to St. George's parish in Grimsby, Ontario. During that time he also served the Kitchener-Waterloo parish. It was through his initiative that the latter parish acquired a church building in 1969.

Apart from his priestly duties, Very Rev. Minenko devoted much of his time to the community, especially in the area of Ukrainian parish schools.

In 1966, he was elected dean of the Toronto Mission District, and in 1969 became secretary of the Eastern Diocese of the Ukrainian Greek-Orthodox Church. He served in this capacity until 1975. He was also chairman of the Jubilee Committee of the Eastern Diocese marking the 50th Anniversary of the Church in Canada. Archbishop Mvkhail appointed him Orthodox Youth Chaplain in SUM and Father Minenko performed these duties until 1975. In 1972, he was appointed member of the Preparatory Commission of the Second World Congress of Free Ukrainians and elected chairman of the Church-Religious Sub-Commission. In 1973, he was elected to the membership of the Secre-

tariat of the World Congress of Free Ukrainians.

As mentioned earlier, his interests were in the field of education and youth. He was very active in those areas in every parish where he served. He also played a prominent role in these areas in the various educational organizations of an international scope. In 1971 he was elected chairman of the Ukrainian Coordinating Educational Council of Canada and was a member of the Presidium of the World Ukrainian Educational Council. In 1977, Very Rev. Minenko was elected chairman of the World Ukrainian Educational Council.

In 1975, Very Rev. Tymofiy Minenko was appointed editor of the Church publication, the "Vistnyk" and its English Supplement, "The Herald", and subsequently moved to Winnipeg. In addition, he was assigned pastoral duties at All Saints parish, in Transcona where he served until 1978.

Very Rev. Minenko acquired considerable experience in this field earlier.

Since 1949, he has been involved with a number of publications. He was associated with a student publication, "The Theologian", in 1956, was editor of the Church magazine, "Life and the Church", and in 1967, he was co-editor of "Sumkivetz". He has authored many articles on various topics which were published in Ukrainian newspapers and journals. Recently, he compiled and edited the volume entitled "Sermons and Gospels for all Sundays and Feasts of the Year". This volume first appeared in print in 1980.

Very Rev. Tymofiy Minenko received his B.A. in history from Brock University in St. Catharines, Ontario and his B.D. from St. Andrew's College. Since 1978, he has been lecturing at St. Andrew's College.

З парафіяльного життя

30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ, ЦЕРКВИ СВ. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО у Західнім Торонто, Онт.

Заходами Управи громади Св. Андрія Первозванного відбувся ювілейний бенкет 22 листопада 1980 р. у власній залі. Наше сестрицтво Св. Софії під керівництвом п-ї Л. Росохальської приготувало смачну вечерю, яку було подано на визначений час. Вечерю розпочато молитвою „Отче наш”, яку церковний хор відспівав, а по благословив прот. Б. Горгіца. Вже зроблено всі заходи, щоб видрукувати ювілейну брошуру (книжку). Тому, що в нас була видрукувана книжка з нагоди 25-ліття існування нашої громади, то тепер буде видана тільки за останніх п'ять років.

В неділю, 14 грудня 1980 р. наша громада святкувала храмове свято — цього року в нас було більш урочисто, бо ми святкували храмове свято разом з 30-літнім ювілеєм громади. Свято розпочалося в неділю рано, в год. 9:30 зустрічею Високопреосвященнішого Архиепископа Миколая. Владика вітав голова громади І. Фірман хлібом і сіллю, а маленька вучка п-ства Панасюків вручила Владичі китицю троянд, тоді вітав настоятель прот. Б. Горгіца.

По облачення Владика розпочалась Архидієцька Служба Божа в сослуженні настоятеля

Члени і прихильники парафії Св. Андрія Первозванного. Посередній настоятель о. Олександр Шербань, біля нього, зліва о. Юрій Цукорник, який багато спричинився до заснування громади в Західнім Торонто, Онт.

прот. Б. Горгіци і митр. прот. М. Овчаренка, дуже гарно співали наш церковний хор під керівництвом диригента С. Босого. Під час Служби Божої Владика Миколай нагородив прот. Б. Горгіцу „Палицею” за його ревне служення Богу і українському народові. Після закінчення урочистої Служби Божої Владика Миколай виголосив багатолітній нашому настоятелю, хором, зарядові, сестрицтву і всім присутнім, а хор гучно відспівав „Многая літа”.

В нашій громаді ніколи не забувається про Владик, священиків, парафіян, членів, які відійшли у вічність, для них відспівали „Вічна пам'ять”.

Після цілування хреста прот. Б. Горгіца запросив всіх присутніх до церковної зали на ювілейний обід, який приготувало сестрицтво Св. Софії під керівництвом п-ї Л. Росохальської.

Голова громади І. Фірман привітав Владика Миколая, отців, добродійку, хористів, парафіян, молоді і гостей, хор проспівав „Отче наш”, а Владика Миколай поблагословив страву.

По обіді наш церковний хор з диригентом С. Босим проспівав церковні пісні: „Бо є з нами Бог”, „Хваліте ім'я Господнє” і „Слава на небі Богові”, а п. Босий проспівав сольно — дві світські жартівливі пісні, акомпанювала п-ї С. Жовнір-Клос. Деклямувала Поля Кісіль.

Владика Миколай вручив митрополиту грамоту нашим парафіянам Іванові і Оксані Чумакам з нагоди їхнього 50-літнього життя, яке вони обходять цього року. Як також з нагоди 30-літнього ювілею існування громади Андрія Первозванного, нагородив всіх отців настоятелів цієї громади, що священнодіяли на протязі 30 років і вручив грамоту теперішньому настоятелю прот. Б. Горгіці. Відзначено всіх голів і членів управи, які були на протязі 30 років і вручив грамоту теперішньому голові І. Фірманові. Також відзначено всіх диригентів і хористів, які співали на протязі 30 років і вручив грамоту теперішньому диригентові С. Босому. Всіх голів сестрицтва і все сестрицтво, яке працювало на протязі 30 років і грамоту вручив теперішній голові п-ї М. Смоляк, всі ці грамоти будуть зберігатись в архіві громади.

Склали ювілейні привітання: Владика Миколай, митр. прот.

М. Овчаренко, прот. Ю. Ференсіс від себе, добродійки і від катедральної громади, п. Булеба від церкви Св. Анни в Скарборо, професор Муха від Братства Св. Володимира, І. Галітовський, як піонер цієї громади, в своїм привіті розповів про перші кроки організування Української Православної Церкви в Західнім Торонто.

В 1950 р. о. Ю. Цукорник скликав до хати М. Бундзи кількох громадян: І. Галітовського, П. Гошовського, К. Гонту і В. Бойка, щоб знайти якийсь приміщення, де б можна було відправляти богослуження і тим започаткувати існування громади, з чого не було успіху. Пізніше адвокат Т. Гуменок розвідав, що продається церква з площею (на розі Дюпон і Едвін вулицях) і зложив певну суму грошей як завдаток і 12 грудня 1950 р. з порозумінням катедрального Собору, зроблено угоду купна цього будинку. 4 січня 1951 р. в новокупленому будинку відбулись перші освоюючі збори новоорганізованої парафії. З промовами виступали о. П. Самець, адвокат Т. Гуменок, В. Дудар і інші. Промовці згадали, яку ролу відіграла Українська Православна Церква в житті українського народу. На цих перших освоюючих зборах виспівались в членів: І. Галітовський, П. Гошовський, М. Бунда, К. Гонта, В. Дудар, Ю. Левинський, В. Бойко, М. Комарецький, І. Друзик, П. Галабій, Анна Керопенка, Мерія Гужда, Гнат Гужда, Мирослава Маян, Ольга Левинська, С. Улян, Гр. Андрушків і Розалія Бойко. З них вибрано певну управу, в склад якої ввійшли: М. Коропецький — голова, В. Дудар — заст. голови, П. Гошовський — секретар, С. Улян — член управи, М. Бунда, М. Гужда — контрольна комісія.

15 липня 1951 р. відслужилось перше богослуження і освячення храму, яке довершив Препосвященніший Єпископ Платон в сослуженні о. Петра Самця. Перед освяченням церкви до нас вступило багато більше членів. З огляду на брак священиків, громада не мала свого настоятеля, в тім Катедрі Св. Володимира прийшла з допомогою і Служби Божі відправляти прот. П. Самець і прот. Д. Фотій.

Члени управи парафії Св. Андрія Первозванного в Західнім Торонто. Посередній о. О. Шербань.

В СПРАВІ АНГЛОМОВНОГО ДОДАТКУ

Від жовтня 1980 р. до кожного числа „Вісника” є вложенний англomовний додаток „The Herald”. Так Ви отримали це число. В такий же спосіб отримують „Вісника” і передплатники англomовного додатку.

Ми отримали кілька листів від передплатників „Вісника”, щоб їм не вкладати „The Herald”, бо вони не читають по-англійському і його не потребують.

Це бажання ми радо виконали б, якщо б ручно вкладався англomовний додаток до „Вісника”, а також окремо наклеювалися адреси передплатників. Друк „Вісника” і англomовного додатку виконується одночасно, автоматизованим способом. „Вісник” разом з англomовним додатком виходить з машини, видрукуваний, розрізаний і зложений, так, як всі його отримують. Також кілька тисяч адрес передплатників „Вісника” наперед є відбиті на рольках та розділені відповідно до країн, провінцій, міст і місцевостей. Вони автоматично наклеюються на кожний примірник „Вісника” і відразу вкладаються в отримані з пошти мішки, відповідно до поштових участків. Таким чином, весь наклад „Вісника” впродовж 4-5 годин після початку його друку, є на пошті.

Щоб вибрати з „Вісника” його англomовний додаток, є не таким тяжким завданням, але щоб знайти адресу і наклеїти на те число, є вже складнішою справою. Можна це зробити в той спосіб, що взагалі відділити передплатників від загального списку і вислати „Вісника” окремо, але це може бути причиною більшого спізнєння отримання „Вісника”. Також це збільшить кошти пересилки.

Тому найкраще затримати так, як це є тепер. Англomовний додаток можна передати комусь іншому, хто не отримує „Вісника”. Якщо ж нема кому, то залишити його. Для нас будуть більші кошти тоді, коли ми його маємо вибирати з „Вісника”. Сердечно дякуємо вам за зрозуміння наших обставин.

Редакція „Вісника”

3 ЖИТТЯ КАТЕДРАЛЬНОЇ ГРОМАДИ СВ. ВОЛОДИМИРА В ТОРОНТО

Подає добр. Мінодора Фотій

СВЯТО КНИЖКИ

Кожного року, в місяці жовтні, українське громадянство присвячує день на пошану доброї книжки, яка нас виховує, робить з нас свідомих національно-релігійно. Таке свято влаштував відділ С.У.К. ім. Ки. Ольги, в неділю, 19 жовтня 1980 р. в аудиторії Катедрі Св. Володимира. Це свято було і на пошану журналу „Промінь”, що вже дочекав свого 20-ліття.

Голова культурно-освітнього комітету, Віра Шевчук, гарним словом відкрила святкову програму. Програма була довга, але надзвичайно цікава своїм змістом. Коротеньку доповідь мала добр. Євгенія Божик. Доповідь побудована на конкретно-

2 вересня 1951 р. нам призначено о. Юрія Пелешука, який з першого дня береться за творчу працю в парафії. Вірний, розуміючи потреби існування громади, широкі жертвували, крім грошей, конче потрібні речі, які були необхідні для відправ богослужень, а саме: С. Іквчук купив напрестольну Євангелію, добродійка Самець — комплект богослужбових риз, О. Лисюк — дві корогви, В. Марусяк — дарохранительницю, Єпископ Платон — чашу і дискос.

В 1952 р. громада зростає ще більше і вибрано новий заряд: В. Дудар — голова, П. Мулярчик — заст. голови, М. Бундзяк і П. Стеценко — секретарі, М. Кривецький — фін. секретар, В. Войко — скарбник, І. Галтовський — господар, В. Марусяк, М. Коропецький, К. Гонга — контрольна комісія.

По смерті о. Ю. Пелешука громада приступає до будови ним започаткованого іконостасу. За це велике діло береться відомий в громаді фахівець п. Маазуркевич з допомогою п. Андрушків і Коропецького. Тим часом обов'язки настоятеля парафії перебрав о. О. Шербань, в травні 1952 р., на прохання заряду, Консисторія призначає його постійним настоятелем парафії. 25 травня 1952 р. Високопреосвященніший Архієпископ Михаїл посвятив іконостас і відзначив за жертвенну безкоштовну працю І. Маазуркевича, Г. Андрушків і М. Коропецького Похвальними грамотами. Оце були початки засновання Св. Андрійського храму, яким сьогодні втілюються вірні і прихожани.

Слідуючий привіт склав настоятель цієї громади прот. Б. Горгіца. Голова сестрицтва п-ї М. Смолийчук привітала всіх присутніх з святом і широк дякувала сестрицям за працю, яку вони доклали, всім тим, що принесли печиво, хориستم, Владисі Миколаєві і всім отцям, що причинились до гарного відсвяткування ювілейного свята.

Марія Фірман

сті читання Святого Письма, Старого і Нового Завітів.

„Книжка” — вірш, розказав Максим Троян (йому сім років). „Я не бачив України” — вірш, розповів курсант Сашко Ємець. „Садок вишневий”, сольспів Софійки Костиюк. „Ми чемні діти”, дует виконали Софійка й Андрійко Костиюк, пригравали на піяно їхня мати Марта. Про 20-літню працю журналу „Промінь” говорила д-р Г. Янішевська, яка висловила велику подяку заслуженій редакторці Наталі Когуській за довголітню корисну й віддану працю. „Промінь” — це вартовий, який стоїть на сторожі нашої мови, культури, традицій, організації. Гідно репрезентує нас перед світом!

Виступ частини СУМК-у із Гамільтону, сім дівчат, під управління Ориси Сушко та Романа Сушка, піяніста, проспівали „Полтавський рушничок”, „Терен цвіте” та „Волинячок”. Уривок: „Хай тобі в чужині поможе вишитий серпанком рушничок”, — слова з однієї з пісень. „Почаївська Лавра” — мелодеклямація, прекрасно виконала Оксана Сушко. Уривок із „Послання” Шевченка, рецитувала Роксоляна Мельник. Досконало вивчила вірш, зрозуміла його. У наш час, це рідкість! Батькові Петрові подяка!

Петро Шкурка виконав монтаж творів Тараса Шевченка та Василя Руденка. „А серце б'ється ожива, значить від Бога слово”, Т. Шевченко. „Мені однаково... та не однаково мені, як Україну залі люди прислать дукави і в огні її окраденю збудять, ох, не однаково мені” — Т. Шевченко. Руденко: „Без віри, хто ми? Вона основа первородна”, „Безмежність: БОГ, і в тому слава!” „ПРАВИЧКОВ”: „Правничче, знай, що ми чесно жили!”

Віра Шевчук подякувала сердечно учасникам програми та гостям. П-ї Ю. Головата закликала писати до „Променя” про нашу працю. Похвалила за імпрезу, що була виконана на високому рівні. Була виставка книжок, яку впорядкувала Гаїна Палієнко. На закінчення було подано чай.

ЗУСТРІЧ З РЕФЕРЕНТКОЮ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У вівторок, 21 жовтня 1980 року, мали приємність вітати на зібранні Союзу Українок Канади, відділу Ки. Ольги, Любу Кут. Вона взяла на себе тяжкий труд і обов'язок відвідати більші осередки організованого жіноцтва С.У.К. в Канаді, в наміренні збірник на Музей Спадщини в Саскатуні.

Голова відділу, А. Бельбас привітала гостью та попросила її до слова. Люба Кут дала видчерпуючий звіт про працю й фінанси Музею, та робить всі старання, щоб зберегти матеріальне добро наших піонерів

для майбутніх поколінь. Доповнила свій звіт цікавими прозірками нашого мистецтва. Закликала жіноцтво допомогти сплатити фінансовий тягар, бо „громада по нитці, а бідному сорочка”, каже наша народна мудрість.

При чаю присутні засіли гуртками, обміювалися думками про наші справи, про наше життя церковне та світське. І так, Союз Українок постав при Церкві, працює для Церкви і несе тягар фінансовий і моральний для збереження Церкви.

На закінчення говорила Юлія Головата, голова Сх. Екз. Союзу Українок Канади. Просила підтримувати свої справи, жертвувати, бо тільки на добровільних пожертвах ми і зросли у велику й знану організацію.

КВАРТАЛЬНІ ЗБОРИ

Збори відбулись ввечері у понеділок, 20 жовтня 1980 р. Було багато присутніх членів. Зборами проводив голова катедральної громади Володимир Іваницький. Важніші справи на порядку дня були: вибір номінаційної комісії, бо кінчиться рік праці, вибір делегатів на Єпархіальний з'їзд, звіти урядників та цікаві дискусії над оселями катедральної громади „Крим” та „Київ”. До номінаційної комісії вибрано: Івана Шлапак, Павла Божика та Григорія Романенка. Річні збори будуть під кінець місяця січня 1981 року.

Делегатів вибрано на Єпархіальний з'їзд, що має відбутись 14-16 листопада: Дмитро Гуменик, Микола Сотник, Іван Дубилко, Михайло Муха, Анастасія Бельбас, Юлія Головата, Микола Гетьманчук та Іван Шлапак.

Звіти були річеві. Голова громади В. Іваницький звітував, що було пророблено у біжучому році. Караван відбули, не без недотягнень, але і з великим признанням від гостей. Храмово свято громади відбулось у „Києві”. Звітував про оселі „Київ” та „Крим”, про підготовку до 1000-ліття Хрещення України. Вибрано тимчасовий комітет, який очолює Микола Гетьманчук. Він же і закликав

складати пожертви на цю ціль, бо щось треба залишити після нас, на цій канадській землі.

Звіт культ.-освіт. референта Миколи Латишка, висвітлює працю культурно-освітню. Він же й очолює комітет по підготовці до Каравану на 1981 рік.

Звіт про фінанси здав Василь Руденко. Цікавий звіт здав із Собору, що відбувся літом у Вінніпезі, делегат Дм. Пригопницький. Збори радісно привітали вістку про слово Блаженнішого Митрополита Андрея про збереження української мови в нашій Церкві в Канаді. Привітали вістку про програму доповідь Єпископа Василя. Про засудження Собором нездорових проявів деяких молодих, що практикують харизму та просувають пан-православ'я. Ці течії шкідливі для нашої Української Православної Церкви. Збори поставились з великою подякою до митрофорного прот. Дм. Лучака, за його десятилітню невтомну працю на становищу голови Президії Консисторії для добра нашої Церкви. Він, у часі своєї праці, залишив у катедральній громаді Торонта якнайкращі спогади та заслужив на пошану. Прот. д-ру Григорію Удолові збори катедральної громади бажають якнайбільше успіхів на розвиток нашої Церкви в Канаді!

Заступник голови Карпо Роговський говорив про резолюції Собору. Добр. Ференсів звітувала про школи. Настоятель Катедрі звітував про духовий стан громади: відчувається брак заікавлення працюю.

На зборах були річеві й гарячкові дискусії. У них брали участь багато членів. Показалося, що громада стоїть понад усе за добре ім'я Катедрі. Всі хочуть добра катедрі, але стоїть осторож, не принесє нічого позитивного. Голова громади, В. Іваницький, давав вичерпуючі відповіді на всі поставлені питання. Громада жива, активна, цікавиться справами духовними, світськими, фінансовими. Громада, як той корабель, що пливе по розбурханій течії сьогоднішнього часу, але плече не вміє і непохитно до своєї вибраної мети: віра в Бога і збереження українського імені у прибраній батьківщині.

ВІДЗНАЧЕННЯ 62-РІЧЧЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ в Грімзбі, Онт.

В неділю, 23 листопада 1980 р. в громадсько-церковному приміщенні української православної громади в Грімзбі, Онт., урочисто відбулось громадське святкування в пам'ять великого Листопадового Чину, у визвольних змаганнях за волю й самодержавність українського поневоленого народу на своїй рідній землі.

Українська православна громада Св. Юрія в Грімзбі не викazuje себе надто великою численністю парафіїально-членського згромадження, зате викazuje величність свого українського патріотизму, релігійність і християнську боголюбну відданість своїй рідній Українській Православній Церкві, про що свідчить день 23 листопада 1980 р., як гідно й святочно ця

громада віддала пошану пам'яті Листопадового Чину та честь поляглим героям — вірним синам багатостраждальної Матері-України, за державність і волю народу її.

Програма святочної академії була не надто обширною, якою вміло провадив до кінця директор Рідної школи і вищих Курсів Українознавства при вищезгаданій церковній громаді Михайло Качура. Він відкрив святочну академію її теплим словесами привітав присутніх та попросив голову церковної громади Василя Бойчука до вступного слова.

Голова громади В. Бойчук в короткій з'ясував присутнім ціль і важливість святкування роковин Листопадового Чину й по-

проси всіх встати та однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять поляглих героїв, що віддали молоде життя своє в кривавій боротьбі, в час Листопадового Зриву.

Дальше був виступ трьох скрипкових музикантів, студентів вищих Курсів Українознавства: Іван Качура, Андрій Бурак і Олександр Качура, що гарно виконали скрипковим тріо мелодії українських побутових пісень: „Ой на горі та жейці жнуть“, „Ясени“ і „Завистали козаченки“.

Четверта точка програми була призначена на святинний реферат, який був змістовно опрацьований та з чуттям відчитав його настоятель церкви о. Захарій Ренко.

Дальше гарно виконав деклямацію „Привіт Львові“ студент українознавчого курсу — Роман Шнитковський (мол.).

Спільну деклямацію „Луна Листопада“ виконали чудовим дуетом Олександр Качура і Дмитро Шнитковський (мол.).

Потім виступила з промовою голова жіночої організації п-ні Т. Лиса, вона ширше навіттила присутнім про переживання Листопадового Зриву, як живий свідок цієї пропал'ятної історичної події, будучи тоді 15-річною юначкою; вона пригладалась до великого заворушення українського суспільства в обсязі рідного села й околиці й носить це й сьогодні в пам'яті своїй незабутню подію, коли на цвинтарі, при великому здиві народу хоронили кількох молодих воєнків, щойно по-

ляглих на полі кривавого бою, в боротьбі з ворогом, поневолювачем українського народу на прадідній рідній землі. „Жива картина того похорону була сумна й жахлива, з многосльозними потоками з очей, різного віку й статі, великого жалібно-многочлудного прощання з ясним світом у розквіті молодого життя, смілих, відважних героїв оборони, від найзника, рідної землі — України“.

Відтак п-ні М. Бурак виконала з чуттям деклямацію „На день 1-го Листопада“.

Дальше виступили п'ять молодих бандуристів, студентів українознавчого курсу: Іван Качура, Андрій Бурак, Роман Шнитковський (мол.), Олександр Качура і Дмитро Шнитковський (мол.). Приємно вражало, коли на сцені з'явилися бандурами вродливі, стрункі, в доріжковому віці юнаки і вклонившись, заграли й заспівали. Полюдились ніжно-милослівчучи мелодії бандур та пролунав спів з молодечих уст. Було виконано мелодії народних пісень: „Марш української молоді“, „Іхав козак за Дунай“ і „Вишивай, вишивай“. Цей виступ молодих бандуристів учасники академії найгучніше оплескували. „Честь і слава батькам і матерям за таке гарне виховання своїх синів прекрасних“.

Відтак Павло Дацків своїм змістовним кінцевим словом закінчив програму святочної академії, а завершення цього свята було відспівано всіма учасниками „Ще не вмерла України“.

Є. Ю. Омельченко

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОТ. Є. СТЕФАНЮКА І РІЧНІ ЗБОРИ ОКРУГИ ГАЕС, САСК.

З приходом прот. Євгена Стефанюка до округи Гаес, Саск., тут ожилася громадсько-церковна праця. Він своїми добре виголошеними проповідями і промовами оживив та підкріпив своїх вірних як на церковнім, так і національним полі. І своєю щиро-вірною працею засвідчив свою глибоку любов до Церкви і рідної мови, що навіть українці іншого віровизнання дають йому признання за його працю, бо він майже в кожній ділянці життя бере участь.

Поза своєї рядові богослуження бере участь і в інших ділянках. Коли в Стінен учителя з дітьми давали в п'ятницю, 7 листопада, 1980 р. програму „Пам'ятний день“, був також запрошений на цей вечір прот. Є. Стефанюк дати промову, а що цю програму ставили учителі з дітьми публічної школи, то він сказав промову в англійській мові, за яку дістав признання і від англомовних слухачів.

11 листопада відбулося свято в Сторджис, програму ставило місто з великою урочистістю. В програмі, яка відбулася в Ліджі залі, в 11:00 год. рано прот. Є. Стефанюк відслужив в українській мові панакиду за поляглих воєнків, співали бувши українські воєнки під проводом Василя Старенко зі Стінен. Залю була вщерть заповнена мішаною публікою.

Опісля прот. Є. Стефанюк сказав в англійській мові коротку, але змістовну промову, яка зробила добре враження на прийвних.

На Св. Дмитрія, 8 листопада настоятель Є. Стефанюк служив в Стінен перший раз в Гаєській Окрузі. О годині 9:30 рано почав служити Св. Літургію, яку співав дуже гарно стіненський церковний хор під диригентурою п-ні В. Старенко, при заповненім Божім храмі, були гості і з інших громад. По відчитанню Св. Євангелія о. настоятель виголосив дуже добру проповідь на тему дня. По відправі всі перейшли до церковної залі, але не могли всі засісти за столи, то мусили чекати на чергу. Перед обідом настоятель Є. Стефанюк сказав молитву. По скінченні обіду о. Є. Стефанюк сказав промову на тему сучасних подій.

Настоятель о. Є. Стефанюк, щоб підготувати членів до співу, мови та релігії, організував одну школу в Гадсон Бей, де відбуваються проби кожного понеділка вечером, тут вписалося 24 членів на проби, а другу школу організував з чотирьох громад, а це: Сторджис, Стінен, Гаес і Норквей, і по черзі, кожного четверга вечером відбувається наука, тут вписалося 56 членів. Співу і дяківства вчить Василя Старенко з Стінен, мову вчить учитель середньої школи в Норквей Ва-

сил Новосад, де він викладає українську мову, а релігію вчить прот. Є. Стефанюк. Це є потішаче, бо все-таки людина щось навчиться. Тож нехай Господь помагає як учителям, так і студентам.

При цій нагоді треба сказати, що в містечку Пеллі, Саск. цієї зими зібралось яких 11 англомовних чоловіків, які є подружені з українцями, запросили собі українського учителя, щоб вчить в середній школі в Пеллі, і сходяться вечорами в тижні до школи, де він вчить їх української мови, бо вони кажуть, що як вони посядуться, то їхні жінки щось між собою українською мовою дуже цікавого говорять і сміються, а вони не розуміють, а хочуть знати, тому хочуть навчитися української мови. Це є гарний приклад для деяких наших українців, що хочуть аби задля одиниць заводили англійську мову в церкві. Нехай так роблять; як ті англомовні чоловіки роблять.

В Гадсон Бей, Саск., за старанням прот. Є. Стефанюка, УГромада на своїх річних зборах, що відбулися в неділю 16 листопада, рішила передплатити „Вісник“ громадою для кожного члена громади. Честь вам, члени Гадсон Бейської громади. А тепер, яка ще громада наслідує цей гарний приклад?

Річні збори Округи Гаес, Саск. відбулися в неділю 30 листопада в Гаес, в залі під церквою Св. Івана о год. 2:00 пополудні, в яких взяла участь відпоручники від всіх громад Гаєської Округи, а це: Гадсон Бей, Ендвор, Сторджис, Стінен, Гаес, Денбури, Сван Плейн, Норквей, Мейбрідж і Арран. Також були гості і велике число членок.

Голова Округи Іван Рурак просив настоятеля сказати молитву. Далі звернувся, щоб вибрати президію до переведення зборів. Були одноголосно вибрані: Іван Рурак на предсідни-

ка зборів, а Нестор Тимрек на секретаря. По відчитанню звітів і деяких дискусій, було вибрано Екзекутиву на слідуєчий рік, до якої ввійшли: голова — Іван Рурак з Гадсон Бей, заст. голови — Антон Юрків з Гаес, секретар-касир — Нестор Тимрек з Денбури, заст. секретаря — Омелян Рубашевський з Арран, господар — Антон Юрків. Також рішено, щоб кожна громада вибрала в себе члена ширшого Комітету. Далі голова п. Рурак попросив настоятеля прот. Стефанюка до промови. Прот. Є. Стефанюк сказав коротку, але річеву промову, між іншим він сказав: казав, кажу і буду казати, що Гаєська Округа повинна дати щонайменше 4-5 студентів на священників. Ви знаєте, як але без священника, зараз і Канада знає, як але, коли нема священника, а нам їх ніхто не дасть як ми самі собі не дамо. Рівнож підкреслив, що нам треба вчитися своєї рідної української мови, бо коли б в нашій Українській Церкві мала би бути англійська мова, тоді вона не буде українською Церквою, а англійською. Теж зробив заклик, щоб члени склали пожертви на мільйоновий Фонд Колегії Св. Андрея, та щоб кожна громада завела в себе систему громадню передплатувати „Вісник“ для кожного члена, який зараз виходить в двох мовах: українській і англійській, то ніхто вже не скаже, що не знає його читати.

По закінченню зборів жіноче т-во Гаєської громади угостило всіх прийвних смачною перекускою. Честь і подяка вам за це.

В кінці скажу — нехай Господь Бог нагородить Всех, отця Є. Стефанюка всіма добрими благами за його щирю працю для рідної Української Православної Церкви і рідної української мови. Бо хоч він народився і виріс в Канаді, але в нього рідна Церква, рідна мова є понад усе.

И. Г. Лозинський

ПАСЕЙСЬКА ГРОМАДА ВШАНУВАЛА ПРОТОПРЕСВІТЕРА Т. ФОРОСТІЯ Пасейк, Н. Дж., ЗСА

В неділю, 28 вересня 1980 р., о 3:00 год. пополудні в Українській Централі в Пасейку, громада пасейської околиці, разом з членами української православної церкви Св. Вознесіння у Клифтоні, Н. Дж., вшанувала прощальним бенкетом свого настоятеля протопресвітера Теодора Форостія і його добродійку Анну перед їх від'їздом з пасейської околиці.

Отець протопресвітер Теодор Форостій працював і служив тут громаді пасейської околиці від початку 60-их років як настоятель парафії Св. Вознесіння, що мала свій осідок в Пасейку перед перенесенням до Клифтона.

Отця протопресвітера Форостія всі знають і всі шанують, бо він був з ними всюди і завжди. Він був завжди на чолі громади, коли громаду треба було провадити в демонстраціях; він був у громаді на громадських вічах і нарадах, на радісних і

на сумних зустрічах, чи на всенародних святах. Він був у провідній громаді. Він завжди мав напоготові доцільне і змістовне слово і приготовлену до кожної нагоди молитву і благословення.

Отець протопресвітер Теодор Форостій і його дружина є вразковими під кожним оглядом. Особлива дбайливість щодо своєї поведінки у шоденному житті, шляхотність у відношенні до інших, приязливість при зустрічі незнайомих, та строгість щодо своєї постави та особистої дисципліни і культури, ім є характерним і надає ім обом тієї рідкісної прикмети повної людини — тієї людини, що стоїть понад дрібничкові турботи і пристрасті дня, та, що повністю підпорядковує і контролює повсякденні турботи і клопоти, не забуваючи про своє громадське завдання бути вразковим, бути прикладом, бу-

ти у проводі повсякчас і в кожен хвилину дня.

Отець Форостій і його вірна дружина добродійка Анна є родом з Тернопільщини у Західній Україні. Там він провів своє юнацтво, вчився, був пластуном, а по роз'язанні і забороні Пласту польськими окупантами, став членом Української Військової Організації (ВВО) під проводом полк. Євгена Коновальця. Отець Форостій народився 13 березня 1913 року в містечку Грималові. До гімназії він ходив у Тернополі і в Львові, а богослов'ю студіював у Станіславській Богословській Семінарії та у Карловім університеті у Празі (у Чехії). У священниці о. Теодор був висвячений на Великдень, 1 травня 1937 року, після закінчення богословських студій і одруження з Анною Чорною. Через один рік після висвячення у священника, о. Теодор вибрав собі місіюну працю, ідуци вслід за українським народом, що шукав собі життєвої полегшії, а то і порятунку, у заморських краях Канади й Америки. Його служба українському народові поза Україною розпочалася 6 серпня 1938 року з приїздом до Канади, до парафії Св. Юрія в Сіднею, Нова Скотія. То були тяжкі роки для українських поселенців у Канаді, а ще тяжчі вони були їхнім духовним провідникам-місіонерам, яким якраз був став молодий о. Теодор зі своєю нерозлучною дружиною добродійкою Анною, що помагала йому нести той тяжкий тягар священничої праці на чужині. Про ті часи отець протопресвітер Теодор і добродійка Анна згадують з приємністю, бо то були роки досягнень, перемог над труднощами, роки успіху задумів і мети; то були роки завзяття, доброго здоров'я і молодості. Вони із запалом служили своєму народові у рамках відродженої Української Православної Церкви, для якої отець Теодор був рукоположений ще на рідних землях, з того часу вже пройшло майже 44 роки і священнича дорога о. Теодора тягнеться золотом ниткою на мапі Канади й Америки через Сідней (Нова Скотія) — Ошана (Онтаріо) — Чикаго (Ілліной) — Карнегі — Коутсвіл — Вільмінгтон (Пенсильванія) — Пасейк — Клифтон (Нью Джерзі).

В Пасейк-Клифтоні протопресвітер Теодор протягом 19 років був не тільки тим невід'ємним промотором розвитку парафії Св. Вознесіння, будови нового храму у Клифтоні при 635 Брод Ст., але також і символом єдності і взаємопошани в цій околиці української громади.

Після благословення страви Владикою архієпископом Марком і підчас її споживання громада шанувала протопресвітера Теодора і добродійку Анну і добрим словом, і пісню, і танцями. Бенкетом провадив диригент парафії Св. Вознесіння проф. Осип Головацький. Головне слово мав голова Консисторії Української Православної Церкви в Америці протопресвітер Артемій Селеніна, коротенько окресливши завдання священника, яке о. Теодор з допомогою своєї дружини про-

тягом майже 44 років так віддано виконував, та коротенько представивши громаді життєвий шлях родини отця і добродійки Форостіїв та їх двох доньок і сина, що вже вони одружені і мають успіхи в житті. Найстарша донька Аріядна є замужем за протопресвітером Іваном Кулішем у Годсоні, Нью-Йорк.

На бенкеті були присутні представники майже всіх організацій околиці, з усіх трьох парафій, та довокільне духовенство. З духовенства були присутніми Владика Архієпископ Марко, протопресв. Артемій Селеніна з дружиною, протопресв. Іван Куліш з дружиною добродійкою Аріядною (донькою о. Теодора і добродійки Анни Форостіїв), протопресв. Біляк, прот. Микола Галета, прот. Михайло Земляченко з дружиною, прот. Іван Наконечний і протопресв. Богдан Желехівський. Привіт від Владика Митрополита Мстислава був присланий писемно. Численні організації околиці теж були репрезентовані: Пласт — п. сен. Володимир Бакалець, СУМА — Степан Журовський, Організація Оборони Лемківщини — Василь Гаргай, ОЧСУ — Іван Іванків, парафія Св. Покрови — Іван Білобронь, Фундація УВУ — Іван Буртнік, ОДВУ — Франко Мартин, УНС — округа і відділи 42 і 182 — Іван Хомко, Іван Бліха, Петро Головачук, В. Марущак, Павло Войнів, СУА — 18 відділ — Тарна Татаренко і Миросла Ваньо, Українська Кредитова Кооператива Пасейк — Ярослав Федун і Роман Микита, та відділ УККА Пасейк-Берген — Марія Стефанів, бувша голова і Константин Ваньо, голова. Окрім чисельної участі парафій, парафія Св. Вознесіння разом з відділом УККА Пасейк-Берген була господарем бенкету під проводом голови парафії Віліяма Кравса, Анни Мекіти, Петра Величка і інших, що входили до комітету і підготували цей величавий бенкет. Парафія Св. Вознесіння була змушена, бажанням громади і самого о. Теодора, відбутися цей бенкет спільно з усією пасейською громадою, погодившись з тим фактом, що від'їзд родини протопресвітера Теодора Форостія з околиці є однаково болючою втратою як для парафії, так і всієї громади.

В мистецькій частині бенкету виступала молодь з танцями СУМА Пасейк та танцювальна група „Воля” під проводом Володимира Юрчиюка. Пісню шанували отця і добродійку група хористів парафії Св. Вознесіння та квінтет бандуристів „Юні Орли”.

Цей величавий бенкет був святом пошани і подяки протопресвітерів Теодорові Форостієві і його дружині за їхню довгу і вірну службу громаді — всій українській громаді, а особливо парафії української православної церкви Св. Вознесіння в Клифтоні, що після будови величавого храму перенеслася туди з Пасейку, збагативши своїм храмом культурні здобутки української громади. В тім є також велика заслуга о. Теодора. Нині ж, через подотягнення у здоров'ї і через ган-

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

БЛ. П. Д-Р ЛЕВКО ФАРИНА
Едмонтон, Альберта

У середу, 12 листопада 1980 року, на 62 році життя, упокоївся д-р Левко Фарина.

Ця несподівана смерть Л. Фарина великим смутком пригнітила не тільки родину, а всю українську, зокрема православну громадськість у Канаді, а особливо самостійницькі організації з їх членством, що входять до складу Союзу Українців Самостійників, де бл. п. Фарина був головою Централі цієї організації.

В „Едмонтон Джорнал”, за 13 листопада 1980 року, було поміщено коротку вістку про смерть Л. Фарина, а в суботу 15 листопада, в уже згаданій англійській газеті появилася довший допис про нього з його знімкою та переліком заслуг на культурно-громадській і церковно-релігійній ниві.

Панахида відбулась у п'ятницю, 14 листопада о 7:00 год. ввечора, в православному Соборі Св. Івана Хрестителя в Едмонтоні, яку відправляли: архієпископ д-р С. Савчук з Вінніпегу, митрофорний прот. М. Юрківський з Вінніпегу, о. В. Лакуста, о. П. Боднар й о. Д. Мацелюх. Співав побільшений хор собору — диригентка Л. Чумер. Дякував А. Мельничук — дяк собору. Проповідував у двох мовах о. Віктор Лакуста, який докладно навітлював заслуги й життєвий шлях Покійного. Просторе приміщення собору було переповнене.

Другого дня, в суботу 15 листопада, в соборі відбулась Св. Літургія й чин Похорону, що відправляли: архієпископ д-р

боке почуття відповідальності супроти громади, протопресвітер Теодор Форостій відходить від парафії Св. Вознесіння, щоб не переобтяжувати її підчас свого неминучого лікування, що перешкоджатиме йому повністю обслуговувати цю велику й активну парафію.

Отець протопресвітер Теодор і добродійка Анна Форостіїв планують переселитися у Зефергілз у Флориді, де їх вже чекають, довідавшись про їх переїзд.

Микола Панченко

С. Савчук, протопресвітер Г. Василів, митр. прот. М. Юрківський, о. В. Лакуста. Співав побільшений хор собору, диригентка Л. Чумер. Молитву „Вірною” відспівав Д. Гоголь. Дякували А. Мельничук та І. Киця. Як першого, так і другого дня в соборі був присутній Владика Борис, Архієпископ Едмонтонський й Західної Єпархії УГПЦ Канади.

Глибокозмістовну проповідь, присвячену Покійному та його родині, виголосив архієпископ д-р С. Савчук, який на самому початку підкреслив, що Покійного він дуже добре знав ще з молодих його років, та що Покійний багато доброго зробив для своєї Української Православної Церкви, для свого українського народу в Канаді, зокрема українських організацій. Покійний є яскравим взірцем для нашої молоді в Канаді. Дехто з нашої молоді хочуть відкинути своє українське ім'я, своє походження, свою віру і все своє українське. Вони не дбають за збереження свого українського. Організація СУС була заснована в 1927 році, коли Л. Фарині було 9 років, а в пізніші роки він став активним членом цієї організації й багато років був у проводі цієї заслуженої української організації в Канаді. Він шанував свою мову, свою Церкву, свою культуру — культуру свого народу і взагалі все своє — це дійсно був зразковий українець. А прикінці проповіді архієпископ Савчук від Блаженнішого Митрополита Андрія й Консисторії, на їх прохання, передав родині Покійного глибоке співчуття з приводу смерті д-ра Л. Фарина.

По цій проповіді, о. В. Лакуста виголосив проповідь в англійській мові, бо на похоронній Службі Божій було багато різних співгромадян.

Похоронено Покійного на Евері Грін Меморіал цвинтарі — українській православної секції. Похорон було закінчено спільним жалібним відспіванням „Вічна пам'ять” і співом „Видиш, брате мій...”

Як першого, так і другого дня, в похоронних відправах активну участь брали члени едмонтонського відділу Ордену Св. Андрія. А коло престолу прислугували: Богдан і Андрій Хом'яки, Богдан Масло та Іван Іщенко. Підчас похоронних процесій була збірка на СУС Фундацію та Собор Св. Івана Хрестителя, але дехто жертвував і на інші українські потреби, зокрема на Колегію Св. Андрія.

Активними труноносцями були: М. Боднар, д-р Й. Старко, Б. Мельничук, Б. Ферей, В. Базюк і Н. Голейчук. Почесні труноносці: Надія Боднар, К. Теліченко, д-р С. Яремчук, д-р П. Гадом (Союз альбертських оптометристів), С. Масло, О. Єрнюк, В. Кивилюк (ректор Інституту Св. Володимира в Торонто), М. Лазарович (з Гамільтону), П. Цимбалюк, А. Качковський (з Саскатуну), І. Кубрак (з Гамільтону), Б. Панчук (з Монтреалу) і д-р С. Клімашко (з Гамільтону). З-поза провінції Альберти на похороні бу-

ли: Л. Касіянчук (з Вікторія, Б. К.), А. Холод (з Саскатуну), С. Франко (з Саскатуну), п-ні М. Бур'яник-Мисак (з Ванкувер, Б. К.), Славка Охитва (з Торонто), Розалія Найт (з Вінніпегу), Савела Лазарук (з Ванкувер), Едвард й Елісавета Мицаки (з Саскатуну) і багато інших.

По похороні, в аудиторії катедральної громади Св. Івана Хрестителя, відбувся номінальний обід, що його приготували членки відділу Союзу Українок Канади цієї громади. Молитву сказав о. В. Лакуста, а Архидієцес Борис Лобласловів страни. Господарем був А. Мельничук, який представив осіб за головним столом, за яким в основному була родина Покійного. По обіді, господар представив окремих осіб, від організацій, що брали активну участь у похоронних процесах. Господар також коротко промовив про Покійного, згадав його головні заслуги в церковно-громадському житті та в організації СУС.

Від родини коротко, в двох мовах, промовляла старша донька Леона Бріджіс-Фарина, яка подякувала всім за участь у похоронних відривах, всім, що подавали розраду родині підчас перебування їх дорогого тата в лікарні.

По цьому, були особисті вислови співчуття родині Покійного.

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ

Народився Левко Фарина 13 лютого 1918 року в містечку Лабетик, пров. Альберта, в родині українських піонерів, Григорія й Осени Фаринів. Навчався в початкових школах в пров. Альберта — Смокі Ленк, Айлі, Нордерн Веллі, Ліндбург. А закінчив у Вікторії Композит Гайскул в Едмонтоні. В 1937 році в Едмонтоні скінчив учительський семінар і опісля два роки учительював у Снятині й Ендру, Альберта. В 1939 році записався на курси окулістів в Торонто, які успішно закінчив в 1942 році, в 1944 році відкрив власну канцелярію окуліста. В 1952 році здобув докторат оптометрії в Лос Анджелос, ЗСА. 24 липня 1943 року одружився з Наталкою, з роду Івасюк. Власну канцелярію окуліста провадив до кінця свого життя.

В Едмонтоні був активним і постійним членом відділу оптометрії. У цьому відділі займав різні позиції: очолював різні комітети, був скарбником, секретарем і головою. У цьому відділі започаткував видання професійного часопису й 8 років був його редактором. В 1968 році, від відділу оптометристів в Едмонтоні одержав спеціальну нагороду за свою активність.

В 1958 році був автором професійного „бріфу“ до Королівської Комісії в освітніх справах провінції Альберта. До речі, цей „бріф“ був зразком для других провінцій.

У СУМК-у почав працювати від самих юнацьких років, був обраний членом управи чи головою. В 1940 році, в Торонтоському університеті був головою студентського гуртка. В 1948 році був прийнятий в члені ТУС-Товариства Українців Самостійників, де часто

був членом управи, або й головою. В роках 1950—1952 був головою Едмонтонського відділу КУК. В 1958-1963 році був головою Централі СУС-Союзу Українців Самостійників на Канаду. В роках 1975-1977 був секретарем централі СУС, а від 1977 року до кінця свого життя, головою Централі СУС.

В Едмонтоні належав до Клубу професіоналістів і підприємців, був членом управи і головою. В 1966 році був нагороджений доживотним членством. Він був членом Інституту Св. Івана, Петра Могили в Саскатуні і останню навіть був в члені дирекції. Був членом Взаємної Помочі та багато інших організацій.

До Української Православної Церкви належав від самих молодих років, від молодих років співав у церковних хорах (мав милозвучний тенор). Також 18 років співав у мішаному хорі „Дніпро“ в Едмонтоні. Він був членом Ордену Св. Андрея в Едмонтоні, від самих початків його заснування. Як соліст, брав участь у постановках оперет „Наташка Полтавка“ і „Запорожець за Дунаєм“. Брав участь у різних телевізійних чи радіо-програмах в Едмонтоні. Майже систематично брав участь у конгресах КУК чи Соборах УГПЦ. В 1978 році на Конгресі КУК, за свою активність у культурно-громадській праці був нагороджений Шевченківською Медалю, це є найвища нагорода серед українців Канади. Надзвичайно багатогранна й заслужена культурно-громадська праця Покійного, що її описати в цьому дописі просто неможливо. Він був загально знаний і загально шанований серед громадян Канади. А тому похорон його відбувся при великому здвигі народу, як високозаслуженого культурно-громадського працівника.

Родина Покійного пожертвувала на пресовий фонд „Українського Голосу“ й „Вісника“ по \$50.00, разом \$100.00.

У великому смутку Покійний залишив: матір Осипу у старшому віці, дружину Наталку, сина д-ра Мирона з дружиною Єлисаветою, старшу дочку Леону (замужню Бріджіс), молодшу дочку Христину (замужню Звоздєцьку), брата Романа з родиною й старшу сестру Розалію, молодшу сестру Катерину (замужню Гобден) та багато друзів і приятелів.

Вічна йому пам'ять!

К. Т-чко.

ПОДЯКА

Родина бл. п. д-ра Левка Фарини висловлює сердечну подяку лікарям і норсам Університетської лікарні в Едмонтоні за належний догляд хворого; Консисторії Української Православної Церкви в Канаді; Первоієрархові УГПЦеркви, Блаженішому Митрополитові Андрееві за вислови співчуття, що їх передав протопревітер д-р С. Савчук; Високопреосвященному Владиці Борисові, Архидієцесові Едмонтону й Західної Єпархії Української Православної Церкви в Канаді; всім священикам, що служили підчас панахиди та похорону; дякові А. Мельничуков та І. Киці, що служили підчас похорон-

них відривів у Соборі Св. Івана; активним і почесним трупоносцям, хорові Собору, сумківському хорові та хорві „Дніпро“; Дем'янові Гоголю за відспівання „Вірую“; друзинникам, що служили коло престолу; членам Ордену Св. Андрея; СУС Фундації; Централі СУС; Крайовій управі й управі відділів ТУС та Провінційній Управі; Крайовій Управі Союзу Українок Канади і відділам; Крайовій Управі СУМК і відділам; Крайовій Управі Українського Музею в Саскатуні; управі громади Св. Івана; Союзу Українських Професіоналістів і Підприємців; Союзу Альбертських Окулістів; Раді Альбертської Спадщини та їх персоналові; Інститутам Петра Могили, Св. Івана, Св. Володимиря; Парк Меморіал похоронному заведенню, близькій та дальній родині, сусідам та приятелям за молитви і квіти та участь у похоронних процесах, за пожертви, листи співчуття з приводу втрати нашого дорогого Левка.

Наташка Фарина з родиною

**БЛ. П. МАРТА АКТЕМЧУК
Кемсак, Саск.**

В середу, 13 серпня 1980 р., по довгій недугі, упокоїлась в лікарні Кемсак Уніон Госпітал Марта Актемчук.

День перед похороном, 14 серпня, була відправлена Панахида в похоронному заведенні ків.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА

1 листопада 1980 р. для мене була мила несподіванка — відзначення 25-річчя мого священнослуження в Українській Православній Церкві. Багато було учасників святкування, як також багато прислали свої привіти. Я не мав ще можливості всім особисто відповісти.

Тому цією дорогою хочу висловити сердечну подяку Ювілейному Комітетові на чолі з Василем Процюком за приготування відзначення моєї скромної 25-літньої священничої праці. Сердечно дякую Всечеснішому Протопресвітерові Франкові Керницькому, настоятелю Катедрі Пресвятої Тройці і управі катедральної громади та всім настоятелям і управі вінніпезьких громад за влаштування святкувань. Сердечно дякую за усі привіти на святкуванні — Блаженішому Митрополитові Андрееві, Преосвященному Єпископові Василеві, Високопреподобному Архипресвітерові С. Савчукові, за головну промову Всечеснішому Протопресвітерові Франкові Керницькому та за слово від родини добр. А. Міненко і М. Кривоносіві і всім учасникам, які були присутні на святкуванні. Сердечно дякую всім, хто прислали письмові привіти, а передусім Блаженішому Митрополитові Мстиславові та іншим Владикам і священикам та багатьом приятелям.

Слова привітів та обдарувань у різній формі приймаю, як заклик до дальшої відданої праці для добра свого народу та розвитку рідної Української Православної Церкви. Ще раз висловлюю свою глибоку вдячність всім.

Прот. Тимофій Міненко

Андрійчук Фюнерал Гом в Кемсеку, а Заупокійну Службу Богу в українській православної церкви Всіх Святих відправив настоятель о. Іван Стінка. На похорон прибуло велике число родини, друзі і знайомі.

Учасники похорону зложили на невідомий вінок для покійної \$93.85, які розподілено: \$25.00 на „Вісник“ і на кліше, \$20.00 на „Український Голос“ і кліше, \$48.85 на місцеву церкву.

Після похорону, на цвинтарі, всі учасники зійшлися на поминальний обід, що відбувся в прицерковній залі. Тут згадали дещо з життя покійної, а родина зложила подяку всім, хто брав участь в похороні.

***

Марта народилася 10 жовтня 1903 р. в Райні, Саск. в родині Василя й Павлиї Паламарчук. Живучи на фермах, Марта здобула своє національне і релігійне виховання удома і Кицман школи. Марта одружилася з Яковом Актемчуком в жовтні 1921 р. і молоде подружжя фермерували в Райні околиці до 1947 р., коли вони перенеслися на ферми біля Кемсеку, і тут продовжували фермерку до 1960 року. В цьому році з мужем перенеслися до Кемсеку, де вони осілися на стало.

Були членами української православної громади Св. Пророка Ілії в Райні (на фермах), а коли прибули до Кемсеку, стали членами української православної громади Всіх Святих. Покійна була членкою жіночого т-ва при громаді, протягом 6 років старшою сестрицею при громаді. Була релігійною і побожною людиною. Любила дітей, свою родню та своє рідне українське.

У смутку покійна залишила мужа Якова, три сини з дружинами — Івана (у Вінніпезі), Михайла (на фермах коло Кемсак), Йосина (у Портедж Ла Прері, Ман.), дві сестри: Магдаліну Протинюк (у Кемсак), і Софію Гауфман (у Ніппавін, Саск.), 2 брати: Петра (у Райні, Саск.), Івана (у Торонто), та 10 внучків.

Нехай пам'ять про покійну Маргу залишиться з нами на довгі літа. Нехай Господь Бог оселить душу її в оселях небесних. Вічна їй пам'ять!

о. І. С.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

До Хвальної Адміністрації „Вісника“
У прилозі пересилаю чека на 50.00 дол. — суму зібраних грошей на поминальному обіді по бл. п. Олексієві Диченкові, на пресфонд „Вісника“.

Бажав усім працівникам „Вісника“ веселих свят Різдва Христового й щасливого Нового 1981 року!

Останю з привітом християнської любові.

о. Б. Горгіца
Торонто, Ont.

До Редакції „Вісника“

В залученні посилаю 53.00 дол. на пресфонд „Вісника“. Гроші зібрано на поминальному обіді 6 січня 1981 р. (після похорону), в бл. п. Никифора Кравченка.

о. Ю. Ференів
Торонто, Ont.

До Редакції „Вісника“

В сумну 10-ту річницю смерті бл. п. Дмитра Герича (упокоївся 8 лютого 1971 р. в місті Вінніпезі), в його пам'ять, складало пожертви: на Катедру Пресвятої Тройці \$100.00, на Колегію Св. Андресь \$100.00, на „Канадійський Фармер“ \$50.00, на „Український Голос“ \$50.00 і на „Вісник“ \$50.00.

Марія Герич
Вінніпег, Ман.

До Редакції „Вісника“

Висилаю чек на \$15.00, з того на передплату \$10.00, а на пресфонд \$5.00. З пошаною.

Т. Дем'яненко
Ст. Катерінс, Ont.

До Хвальної Редакції „Вісника“

Хвальна Редакції!
Пересилаю чек на \$100.00 як косяда на пресфонд українського православної часопису „Вісник“ від громади Св. Андрія Первозваного в Торонто, Ont.

Останю з належною повагою.
Христос Роздається!
Славімо Його!

Марія Фірман
Торонто, Ont.

Шановне Видавництво „Вісника“!

Переслаємо свою річну передплату на 1981-82 р. у сумі \$10.00 і також на пресфонд, разом \$15.00.

Останю з пошаною.

М. Грошак
Кіркланд Лейк, Ont.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Парафія ПІД-ВІННІПЕГ, МАНІТОБА

ЛЮТИП

- Неділя — Пошлар Парк
  - Неділя — Стрітєння Господне — Файн Фіол
  - Неділя — Гонор — Томпсон
- У всіх справах релігійної обслуги з цій окрузі просимо телефонувати до Вінніпегу на число телефону вздень 866-3093, або 582-8709, а вчером 386-7358.

Consistory of the U.G.O. Church
9 St. John's Ave., Winnipeg, Man.
R2W 1G8

Парафія ВІЛЛІНГДОН, Альберта
о. Петро Боднар

ЛЮТИП

- Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Віллінгдон
- Неділя Закхей — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Едмунд
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Прут
- Неділя — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Лужани
- Неділя про Блудного сина — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Гімлян

Rev. P. Bodnar; Tel. (403) 367-2262
Box 60, Willingdon, Alta. T0B 4K0

ПАРАФІЯ НИПАВІН, САСК.
о. Микола Бова

ЛЮТИП

- Неділя 36 по П'ятидесятницю — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Бруксбі

До Адміністрації „Вісника“

При цьому пересилаю свою передплату на „Вісник“ на 1981 р. — \$10.00, а на пресфонд \$5.00. Разом \$15.00.

С. Стечишин
Вестон, Ont.

До Редакції „Вісника“

Всечесний Отче прот. Т. Міненко!

При цьому залучую грошовий переказ в сумі \$15.00, з того на передплату „Вісника“ на 1981 р. — \$10.00, а \$5.00 на пресфонд.

Вітаю з святом Різдва Христового та Новим 1981 роком.

Христос Родився! — Славімо Його!
З любов'ю у Христі.

Прот. Д. Свиріденко
Судбури, Ont.

Поважана Редакції „Вісника“!

Хочу повідомити Вас, щоб Ви не слали „Вісника“ на подану Вам адресу. Причина є та, що тато дуже ослабли на очі і не можуть читати, їм уже 87 років. Однак, щоб наш „Вісник“ надалі існував, я висилаю чек на \$25.00, з того \$16.00 на передплату на два роки, а решту \$9.00 на пресфонд і висилайте на мою адресу.

Петро Щур
Дурбан, Ман.

- Неділя 37 по П'ятидесятницю — про Закхей — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Медфорт

- Четвер — Собор Трьох Святителів: Вас. Вел., Григорія Богослова, Ів. Золотоустого — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Колет

- Неділя про Митаря і Фарисея — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Нипавін

- Неділя про Блудного сина — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Гроланд

- Субота — Задушна — Поминальна — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Нипавін

Rev. M. Bowa; Tel. (306) 862-4067
Box 458, Nipawin, Sask. S0E 1E0

Парафія ПІД-ЕДМОНТОН, АЛТА
Митр. прот. Григорій Василів

ЛЮТИП

- Неділя — Торсбі
- Неділя — Вестлок
- Неділя — Стрітєння Господне — Редвотер
- Неділя — Торнілд

V. Rev. H. Wasyliv; Tel. (403) 455-7877
13298 — 117th St., Edmonton, Alta.
T5E 5K2

Парафія ЕТЕЛБЕРТ, МАН.
о. Орест Гудима

ЛЮТИП

- Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Гилберт Плейнс 7:00 год. — Вечіря — Сван Ривер
- Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Етелберт 7:00 год. — Вечіря — Гарленд

- Четвер — Собор Трьох Святителів — Св. Літургія в 10:00 год. — Сван Ривер
- Неділя — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. — Дрифтінг Ривер 3:00 год. — Обідниця — Сифтон

- Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Сван Ривер 3:00 год. — Обідниця — Ренвер 7:00 год. — Вечіря — Пайн Ривер

Rev. O. Hudyma; Tel. 742-3283
Box 328, Ethelbert, Man. R0L 0T0

Парафія ВАКАВ, САСК.
о. Микола Дерев'янка

ЛЮТИП

- Неділя 36 по П'ятидесятницю — Ленін
- Неділя Закхей — Смас
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Тарноуїт
- Неділя — Стрітєння Господне — Ст. Джулієн

- Неділя про Блудного сина — Вакав

Rev. M. Derewianka;
Tel. (806) 233-4231
Box 4, Wakaw, Sask. S0K 4P0

Парафія РОБЛІН, Ман.
о. Петро Гнатів

Rev. P. Hnativ; Tel. (204) 937-4364
Box 108, Roblin, Man. R0L 1P0

Парафія ЙОРКТОН, САСК.
Прот. Степан Зузак

V. Rev. S. Zuzak; Tel. 782-2998
77 Bradbrooke Dr., Yorkton, Sask.
S3N 2Y2

Парафія ШІГО, САСК.
о. Володимир Кокорудз

ЛЮТИП

- Неділя 36 по П'ятидесятницю — Фовм Лейк
- Неділя Закхей — Вестбрук
- Неділя — Стрітєння Господне — Шіно (місто)

- Неділя про Блудного сина — Тюдор

Rev. W. Kokorudz; Tel. 849-2028
Box 52, Sheho, Sask. S0A 3T0

Парафія ГАЕС, САСК.
Прот. Е. Стефанок

ЛЮТИП

- Неділя — Стінен
- Неділя — Годзон Бей
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Сторапке
- Неділя — Стрітєння Господне — Арран 3:00 год. по обіді — Обідниця — Канора

- Неділя — Бюкенен

Very Rev. E. Stefaniuk; Tel. 594-2898
Box 111, Hyas, Sask. S0A 1K0

Парафія НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.
о. Микола Стеценко

ЛЮТИП

- Неділя — Норт Бетелфорд
- Неділя — Геффорд 7:00 год. — Вечіря — Н. Бетелфорд
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Н. Бетелфорд
- Неділя — Стрітєння Господне — Медов Лейк 2:30 год. — Обідниця — Гасдип

- Неділя — Крилор 2:00 год. — Обідниця — Геффорд 7:00 год. веч. — Вечіря — Н. Бетелфорд

Rev. M. Stetzenko; Tel. 445-3280
972 - 108 St., North Battleford, Sask.
S9A 2A8

Парафія КЕМСАК, САСК.
о. Іван Стінка

ЛЮТИП

- Неділя — Мазела
- Неділя — Канора
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Врокстол
- Неділя — Стрітєння Господне — Кемсак

- Неділя — Вакаві священика

Rev. J. Stinka; Tel. (306) 542-2447
Box 683, Kamsack, Sask. S0A 1S0

Парафія ДАВФІН, МАН.
Прот. Євфимій Труфін

810 Main St. So., Dauphin, Man.
R7N 1L9

Парафія ВЕРНОН, Б. К.
Митр. прот. Ю. Туржанський

ЛЮТИП

- Неділя — Вернон (о. Н. Мороз) — Кемлус
- Неділя — Келовна
- Четвер — Собор Трьох Святителів — Вернон
- Неділя — Стрітєння Господне — Вернон

- Неділя — Келовна

V. Rev. G. Turzansky
Tel. (604) 545-0176; 4100 — 26 St.
Vernon, B. C. V1T 4V6

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

- 1 лютого — Неділя 36-та по П'ятидесятницю. Голос 3-ій.
Преп. Макарія Єгипетського. Преп. Печерських Макарія диякона, Лаврентія затворника і Євфимія схимника, Св. Марка, еп. Ефеського. На Утрєні Євангелія 3-тя — Марка 16:9-20 (зач. 71). На Св. Літургії Апостол 2 Кор. 6:16 — 7:1 (зач. 182); Єванг. Матв. 15:21-28 (зач. 62). — Читаться з 17-ої неділі, що не були читані.
- 8 лютого — Неділя 37-ма по П'ятидесятницю. Голос 4-ій.
Преп. Кесофонта. Муч. Анаія пресвітера. Св. Йосифа, архип. Солунського. На Утрєні Євангелія 4-та — Луки 24:1-2 (зач. 112). На Св. Літургії Апостол 1 Тим. 4:9-15 (зач. 285); Єванг. Луки 19:1-10 (зач. 94) (з 32-ої неділі).
- 15 лютого — Неділя Митаря і Фарисея. СТРИТЄННЯ ГОСПОДНЕ. Голос 5-ий.
Преп. муч. Гавріїла. Муч. Пордана. На Утрєні Євангелія 5-та — Луки 24:12-35 (зач. 113). На Св. Літургії Апостол 2 Тим. 3:10-15 (зач. 296). Стрітєння — Євр. 7:7-17 (зач. 316); Єванг. Луки 18:10-14 (зач. 89) і Стрітєння — Луки 2:22-40 (зач. 7). Замість „Достоїно“ приспівки Свята Стрітєння.

ПЕРЕДПЛАТА „ВІСНИКА“

Передплата „Вісника“ на рік виносить:

в Канаді ..... 10.00 дол.
поза Канадою ..... 11.00 дол.

Передплата „The Herald“ на рік виносить:

в Канаді ..... 10.00 дол.
поза Канадою ..... 11.00 дол.

Адміністрація „Вісника“